

TARTALOM

1. láthatár

Felemásnak tartják
az oktatók az alternatív
romántanítást –
Pap Melinda írása

3. szülői szemmel

Tizenkettő –
Kerekes Edit írása

10. láthatár

Döntős bölcs diákok,
online kihívás az
örökségvédőknek –
Bede Laura írása

15. láthatár

Büszke a Báthory-örökségre
a BBTE új rektora

24. pályáz(z)atok

Pályázati felhívás
középiskolásoknak

XIII. Kaszás Attila
versmondó fesztivál online

11. diákszemmel

„Soha nem hittem,
hogy ezt fogom mondani:
hiányzik az iskola” –
3. osztályosok véleménye

16. portré

Kellettek a versek,
hogy kimondhassuk
a varázsigét –
Antal Erika írása

21. tanterem

Legendárius
„rajzfilmszokor” ajándékba –
Bede Laura írása

14. emlékezet

Beder Tibor –
az utazó, akit ezrek követtek

18. óvoda

Az online oktatás kihívásai,
óvoda közösség nélkül –
Cserei Izabella írása

22. magánterület

A Kismari Pista aranyere még
az oroszok álnokságán is
túltesz –
Varga László Edgár írása

FOTÓ • TÓTH ORSOLYA

5.

Különleges korszakzárás ballagás nélkül

• tanárszemmel • diákszemmel • szülői szemmel
• lélekjelenlét • tanterem • láthatár • óvoda • fotóriport
• hivatalos • vakáció • iskola és kultúra • pályáz(z)atok
• magánterület • térkép

Rendelje meg online
a Magyar Közoktatást!

www.comunitas.ro/mkorendeles

Kedves Olvasóink!

A 2019–2020-as tanévben is számítunk megtisztelő figyelmükre. Reméljük, továbbra is megosztják lapunk hasábjain az oktatás problémáival, különféle szegmenseivel kapcsolatos meglátásaikat. Kérjük, számoljanak be a Magyar Közoktatásban arról is, ha sikertörténet születik iskolájukban, ha úgy látják, hogy diákjaikkal, tanítási módszereikkel kapcsolatban követendő példáról lehet beszélni.

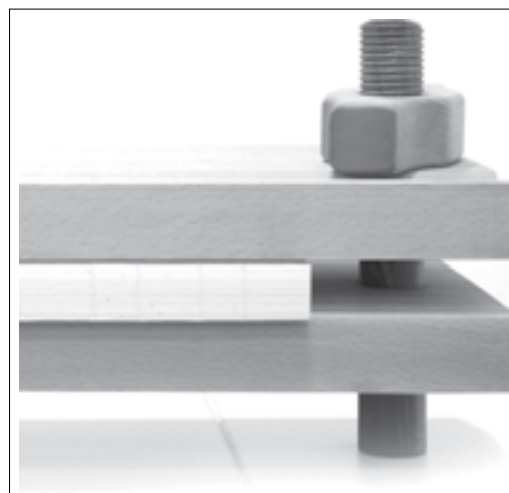
A Communitas Alapítvány által kiadott, immár kilenc éve megjelenő Magyar Közoktatást együtt szerkesztjük az olvasókkal, szeretnénk, ha a pedagógusok továbbra is rendszeresen közlnének lapunkban.

Néhány ötletet nyújtunk arra vonatkozóan, hogy milyen témákról várjuk véleményüket, de természetesen ezen kívül az oktatás más vonatkozásait is meg lehet közelíteni:

- A katedra két oldala – avagy milyen volt diákként és milyen tanárként nap mint nap iskolába járni
- Amire büszke vagyok – iskolám/pályám/diákjaim sikertörténete
- Hogyan segíthetünk megőrizni a gyermeki kíváncsiságot a mai oktatási rendszerben?
- Mobiltelefon, okoseszközök az oktatásban – kreativitásfejlesztés vagy elgépiesedés?

Kitartást, jó munkát kívánunk! Várjuk véleményanyagaikat az mko@communitas.ro emailcímről!

A Magyar Közoktatás szerkesztősége

*erdélyi magyar
könyvek egy térben*

I D E A
K Ö N Y V T É R

RO-400193 Kolozsvár • Tordai út 4. szám • 0747 11 22 64 • www.ideakonyvter.ro • facebook.com/ideakonyvter

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://communitas.ro/main/kozoktatas> webcímen.

www.facebook.com/magyarkozoktatas

Megrendeléseiket a www.comunitas.ro/mkorendeles webcímen mko@communitas.ro e-mail címen vagy a 0733-91-06-24-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefon: 0040-733-91-06-24

e-mail: mko@communitas.ro

Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogatók:

Magyari Tivadar szociológus több száz pedagógus véleménye alapján összegezte a folyamatot

Felemásnak tartják az oktatók az alternatív románitanítást

A magyar gyerekek románnyelv-tanulására jó hatással van ugyan, de nem elégséges ahhoz, hogy bátran tudjanak románul kommunikálni hétköznapi helyzetekben – összegezte az alternatív románnyelv-oktatás tapasztalatait több száz pedagógus visszajelzése alapján Magyari Tivadar szociológus, az RMDSZ oktatási ügyvezető alelnöke.

Nyolcéves folyamatot foglalt össze több száz pedagógus tapasztalatai alapján egy előadásban Magyari Tivadar szociológus, az RMDSZ oktatási kérdésekért felelős ügyvezető alelnöke. Az egyetemi docens a május elején a 10. Szociológus Napok online kiadásán számolt be a több mint 300 oktató tapasztalata alapján levont következtetésekről. Ezek szerint az alternatív románnyelv-oktatás bevezetésének összességében jó hatása van, de egyes elvárásokkal ellentétben nem elégséges ahhoz, hogy a magyar gyerekek a hétköznapi használat szintjén elsajátítsák az állam nyelvét.

Emlékeztetett: még csak a folyamat kétharmadánál tartunk, hiszen ez 12 évig tart. A nem román anyanyelvűek számára 2013-ban vezették be az alternatív románnyelv-oktatást az oktatási reform részeként azzal a nem titkolt céllal, hogy jobban elsajátíthassák a román nyelvet. A sokak által áhított változtatás egy egységes oktatási reform része, de az általánosnál nagyobb érdeklődés övezi. A szociológus szerint az elmúlt időszak iskolai eredményeit nézve ez nem meglepő. Az erdélyi magyar közösség körében a 90-es évek vége felé kezdtek markánsan megjelenni a mindennapi románnyelv-használatban tapasztalható gondok, evidenssé vált, hogy a magyar gyerekek, fiatalok, sőt egyetemisták sem mindig képesek használni az állam nyelvét iskolán kívül.

Szórványban is tetten érhető

Szórványosan már a 70–80-as években is tapasztaltak hasonló tendenciákat, így nem új keletű a probléma, hívta fel a figyelmet Magyari Tivadar, azonban az elmúlt két évtizedben egyre nagyobb méreteket öltött. Ugyanakkor

látványosabban van jelen: a románnyelv-tudás hiánya az iskolai eredményekben is megmutatkozik, románból még a legjobb tanulónak is romlott a teljesítménye. „Különböző fokozatok vannak, földrajzi helytől függően másként nyilvánul meg, de a romániai magyar közösség fiatal generációjának akár a háromnegyedét is érinti” – jelentette ki a szociológus.

5-8. osztályban is bevezették az alternatív románnyelv-oktatást, ahol a funkcionalitásra törekedtek. Ennek ellenére a szociológus szerint a reform felemás, késlekedő, hiszen több mint egy évtizedig tart a bevezetése, miközben sürgős problémát kellene orvosolnia.

Rámutatott, leginkább a tömbmagyar területeken, a Székelyföldön és a Partiumban jelentkezik a probléma, de sokak számára meglepő módon még a szinte teljes egészében román megyékben, a szórványban is megjelenik, a zömében magyarul lakta falvakban. Példaként a Fehér megyei Torockót említette, de mint mondta, Beszterce-Naszód, Temes, Arad vagy akár Kolozs megyéből is hozhatna példát. A szociológus szerint a legerősebben épp a szórványbeli magyar falvak esetében jelentkezik a probléma. „Ahogy lakóik kilépnek a

faluból, csak olyan településre tehetik be a lábukat, a megyeszékhelyt is beleértve, ahol a románok vannak többségben, románul kell beszélni” – illusztrálta a kihívást Magyari Tivadar.

A szociológus szerint a 70–80-as évekkel ellentétben a románnyelv-tudás hiánya ma már a nagyvárosi szórványt is érinti, ahol a középosztály is szembesül vele, mely elég széles és leginkább kommunikáló réteggként szóváteszi ezt, ami az erdélyi magyar közérzületre kihat. „Kolozsváron, Nagyváradon, Szatmárnémetiben is szembesülünk azzal, hogy a gyerekek nem tudnak románul, nem tudnak válaszolni, ha kérdezik őket, nem boldogulnak, ha kimennek a városba” – fogalmazta meg a sokak számára ismerős problémát az előadó.

Túl hosszasan folyamat

A 2013-ban elindított reformról szólva rámutatott: ez épp az említett problémára próbált megoldást találni, és első körben az elemi oktatásban vezették be beszédhelyzetekre épülő oktatás formájában. „Próbálták minél inkább megmozgatni a gyerekeket, akár kimozdítani az iskolapadból és a mindennapokban használható román nyelvet tanítani” – magyarázta Magyari Tivadar.

Az oktatási szakpolitikus rámutatott: fokozatos, 12 évig tartó folyamatról van szó, a 2013-ban iskolát kezdő diákok 2017-ben lettek ötödikesek, ekkor az 5-8. osztályban is bevezették az alternatív románnyelv-oktatást, ahol a funkcionalitásra törekedtek. Ennek ellenére a szociológus szerint a reform felemás, késlekedő, hiszen több mint egy évtizedig tart a bevezetése, miközben sürgős problémát kellene orvosolnia. Ezzel szemben 2024-ben fejeződik

be, ekkor lesznek 12-esek a román ez-zel a módszerrel tanuló jelenlegi nyolcadikosok, akik most a képességvizsgára készülnek.

A szociológus szerint hamarosan a 9–12. osztály számára is elkezdik kidolgozni az alternatív tantervet, tankönyvet, mint mondta, épp ez sarkallta a folyamatot követő szakmai csapatot arra, hogy összesítse a pedagógusok eddigi tapasztalatait. Az alternatív románoktatás bevezetése óta 300–400 pedagógust tömörítő panelcsoporttal követik a reform eredményességét, legutóbb a tavasszal kérdeztek őket tapasztalataikról.

Részben elégedettek

Az elsődleges elvárás mind a tanulók és szüleik, mind a pedagógusok részéről az alternatív románoktatással szemben a tanulási-tanulási folyamat könnyebbé tétele volt, ami nagyrészt megvalósult, összegzett Magyar Tivadar. A szakpolitikus szerint ezzel annak ellenére elégedettek az oktatók, hogy folyamatos tankönyvmizéria kísérte a folyamatot, ami jelentősen megnehezítette a dolgot. Mind a pedagógusok, mind a diákok, szülők pozitívként értékelik, hogy kevesebb lett a szöveg, könnyebb az elsajátítandó szókészlet. „Összességében jónak látják a változásokat a pedagógusok. Bár kritikák is elhangzanak, a tanítás-tanulás szintjén jó a visszajelzés” – jelentette ki.

A szociológus szerint a reformmal szemben támasztott másik elvárás a az iskolai teljesítmény javulása volt románból az iskolában, valamint a képességvizsgán és érettségén. Erről még nincsenek információk, a kísérettségiről jövőre lesznek adataik, hiszen az idei nyolcadikosoknak az új tanterv alapján tanult románnyelv-tudásukat kell kipróbálniuk. Nem mellékesen a román társaiktól eltérő próbán, mivel időközben a jogszabályok ezt is lehetővé tették, mondta Magyar Tivadar.

Hatodikban kezdődik a baj

A románnyelv-tanítás reformja épp a harmadik, legfontosabb elvárás szintjén nem váltotta be teljesen a hozzá fűzött reményeket, mondta az oktatók visszajelzésére alapozva a szociológus. Mégpedig abban, hogy megoldja a magyar gyermekek román nyelven való boldogulását a mindennapi élethelyzetekben.

A pedagógusok részéről ezzel kapcsolatban fogalmazódik meg a legtöbb aggály, úgy vélik, hogy a kudarc okai a reform mikéntjében, de a román iskola- és oktatási rendszerben is keresendők.

„A többség elégedetten használja az új, alternatív rendszert. Amiről vita van, és nemcsak a pedagógusok körében, hanem a szülők részéről is, az a szókészlet. Főleg 5–6. osztály kapcsán jelentették, hogy nehéz kifejezések bonyolítják a szövegértést” – mondta az RMDSZ oktatási ügyvezető alelnöke. Bár az alternatív tantervnek köszönhetően a román nyelv oktatása terén már nem olyan nagy

A sok akadály, a problémás oktatási rendszer és az állandó tankönyvmizéria ellenére a pedagógusok jó munkát végeztek a román nyelv alternatív oktatása terén. De aggályokat is megfogalmaznak annak kapcsán, hogy ez a reform áttörést hoz-e az iskolai eredmények, országos vizsgák szintjén, valamint a mindennapi románnyelv-tudásban.

a szakadék az elemi és a középiskola alsó tagozata között, mint régen, a képi szövegértéshez szokott friss ötödikesek még mindig nehezen birkóznak meg a bonyolultabb kifejezésekkel. Arról is folyik a vita, hogy egy ötödikes magyar gyereknek milyen alapszókincse kell hogy legyen románból. Számos vélemény, tanulmány van erről, amit figyelembe lehet majd venni egy következő reform kapcsán, vélte az oktatási szakpolitikus.

A társadalomkutató szerint a pedagógusok összességében jónak tartják a reformot, ám több kifogásuk is van a bevezetésével kapcsolatban. Hiányolják, hogy elmaradt a kísérleti fázis, nem volt tesztcsoport, ahogy azt is felróják a szaktárcának, hogy legtöbbször magukra hagyta a szakértőket.

„Puha” és „kemény” vélemények

Magyar Tivadar szerint az iskolának a román nyelv oktatásában betöltött szerepéről megoszlik a pedagógusok véleménye. Vannak, akik megengedőbbek, és úgy vélik, hogy az iskolának elég nagy szerepe lehetne ebben, de nem képes rá, ha az iskolán kívül nincs meg a „spontán átlépés” az egyik nyelvből a másikba. Mások azt vallják, hogy az iskola szerepe másodlagos, ha a gyerekek nem érintkeznek román társaikkal, nehezen tudja őket felzárkóztatni. De „kemény” véleményekkel is szembesültek, mondta a szociológus, miszerint egy 6-7 éves gyereket, aki anyanyelvén is most tanul írni, olvasni, számolni, nagyon nehéz iskolában megtanítani románul. Ez többnyire csak „betanul” bizonyos beszédhelyzeteket, másodikos-harmadikos korára sem tanul meg önállóan kommunikálni. „Óvatos megfogalmazásban: nehezen tanítható a román olyan magyar gyerekek számára, akiknek semmi kapcsolata nincs a román közeggel. Éppenséggel tanítható, de egy távoli, egzotikus nyelvként” – mondta a szociológus.

Következtetésként elhangzott, a sok akadály, a problémás oktatási rendszer és az állandó tankönyvmizéria ellenére a pedagógusok jó munkát végeztek a román nyelv alternatív oktatása terén. De aggályokat is megfogalmaznak annak kapcsán, hogy ez a reform áttörést hoz-e az iskolai eredmények, országos vizsgák szintjén, valamint a mindennapi románnyelv-tudásban.

Ezek az aggályok földrajzi hely függvényében eltérőek, és a szülők hozzáállásában is érzékelhető a különbség. Székelyföldön, a nyárádrmenti falvakban inkább iskolai problémának tekintik: a gyerekek rossz jegyei vannak románból, megbukik, nem sikerül az érettségije. A román többségű nagyvárosokban, Kolozsváron, Nagyváradon, Szatmárnémetiben már megjelenik a felismerés, hogy a gyerek nem tud románul. A szociológus szerint az „ijedség” többnyire 5–6. osztályban jelentkezik, amikor a szülők elkezdik magánórákra, alternatív nyelvórákra járattatni csemetéiket.

PAP MELINDA

papmeli@yahoo.com

Tizenkettő

Csak tegnap örvendeztünk, hogy csemeténknek majdnem hétévesen sem kötelező iskolába mennie, megnyújthatjuk a varázslatosan szeleburdi gyermekkort még egy szabadságesztendővel. Most meg nézzük a ballagási ruhát, ott lóg a szekrényben, időben gondoskodott róla az osztály, hogy meglegyen, ne utolsó pillanatban kelljen fejvesztve futkosni, kapkodni. Pontosabban de-hogy nézzük, sőt inkább úgy teszünk, mintha ott se lenne, csak azért se gondolunk rá. A fényképekkel sem foglalkozunk, pedig a zömük még ősszel elkészült, ott várják az internet privát bugyrában bizonytalan sorsuk alakulását. Összeszedett ez a társaság, tizenkettedik végén nem akarják sem fotográfusokra, sem szabókra fecsegni az idejüket, már csak a vizsgákkal, utolsó emlékezetes diákcsinnyekkel, nagykorúsítással, szerenáddal, sírva nevetős összeborulásokkal fognak foglalkozni, mert érettségi után ki tudja, merre sodorja szét őket a sors, éppen ezért semmit nem akarnak elmulasztani, és állandóan olyan szavakba botlik nyelvük, amelyek máskor mindig közheyesek és elcsépeltek, és csöpögősen érzelgősek, csak éppen akkor nem, amikor tizenkettedik vagy, és magad előtt úgysem tudod leplezni, hogy pontosan érzed: az a sok végzetesen hangzó nagybetűs szó mind veled törtenik éppen most.

Integettünk a peronról a távozó vonat után

Nagyon vártam, hogy visszatérjek az iskolába, immár szülőként. Izgatottan vágytam felfedezni az érettségim óta eltelt másfél évtizedben született témérdek pazar változást. Hisz annyit hallottunk már alternatív pedagógiai módszerekről, Waldorfról, Montessoriról, step by stepről, gyermekközpon-túságról, drámapedagógiáról...

Szép nagy narancssárga naprafor-gót formázó, méhecskés szélforgóval gyűjtötte maga köré elsőseit a tancink 2008 őszén, amikor a királylányokkal

és királyfiakkal elindultak az égig érő fán szüleik nélkül megfajteni az ága-kon csücsülő újabb és újabb titkokat. Átvonultunk virágkapun, elhangzot-tak hasznos és lírai beszédek, virágos-gyertyás-triangulumdallamos me-sés tanterembe léptünk. A betűvetés mesterképzőjében valódi kötőtűkkel puha fonalból sálát kötöttek az első-sők, sítáborokba mentek, mi meg tu-catjával integettünk a peronról a tá-vozó vonat után, vagy megszeppenve ragadtunk bele a Farkas utca szombat délutáni csendjének moccanatlanságá-ba, mikor a busz eltűnt a kanyarban.

Az igazi tanító és az igazi tanterv tudja, hogy a tör-ténelem regényes filmso-rozat, a földrajz végtelen utazás egzotikus tájakon, a filozófia maga a sza-badság, az egészséges fejlődéshez kell a határok feszegetése, és a szabá-lyok valójában azért van-nak, hogy lázadva oly-kor áthághassuk őket, és akár csúfos bukással, akár csodás megvalósí-tással jár, megtanuljuk kezelni a következménye-ket.

A karácsonyi „ünnepély” egyszerre volt meghitt és kényelmetlen: nemcsak a gyerekek, hanem szülők-nagyszülők mindannyian (le)szerepeltünk, ki ujj-bábozott, ki verset olvasott, eleget megizgasztott ez a váratlan sztárcsi-náló, hogy aztán ki feszengve, ki me-legséges szívvel fogadja a legnagyobb ajándékot, amikor családostól belenéz-zett a kincsesládába rejtett tükörbe.

A tancival szertartásaitok voltak, már érkezéskor kézfogással, szemkontak-tussal köszöntöttétek egymást, volt egy kis lazító oldott beszélgetés, rövid mese, majd mindig más fújta el a gyer-tyát, saját himnuszotok is volt, benne öröm és szomorkásság. Az iskolában folyton kakasviadalokat vívtatok tettel és szóval, még nem sejtettétek, hogy a csatázóknak gyakran az a seb csíp a legtovább, amit a másikon ejtettek. Azok az olvasással töltött péntek reg-elek! Azt már leplezetlenül irigyel-tem, amint hason, háton fekvé, pokró-con, színes párnák között heverészve órákig olvastatok az apró, kuckószérű-en otthonos osztályteremben. A tancit boszodérnak vagy tünkánynak becéz-tétek, és ő nem bánta, csak boldogan nevetett. Nyári táborokban gyors sod-rású hegyi patakok felett hidakat épí-tettetek, közben folyton tákolgattátok az egymáshoz vezető ingatag átjáró-kat, amiket de sokszor tovasodort az első nagydő.

Mégiscsak sok minden előnyére vál-tozott a tanügyben, mióta én voltam diák! És még mennyi mindent kellene kidobni!

Diákként sosem vártam annyira a vakációt, mint szülőként...

Nem újdonság a 21. században: nincs idő. Az iskolában sincs. Harmincas létszámnál, főleg líceumban cirkuszi mutatvány a személyre szabott taní-tás: pálcákon forgó tányérokka kö-téltáncot járni, míg a porondon vár az éhes oroszlán. Egyeseknek olykor azért sikerül. Ha a diák bírja az ira-mot, menetel, ha nem, araszolgatva lemorzsolódik, s még szerencsés, ha nem gyötri gyomorgörcs éveken át minden reggel suliba menet. Az isko-la sokszor mintha elfelejtené, milyen világ van a kapuján kívül, hogy a szá-mítástechnika aranykorában egy kat-tintásra elérhető minden információ, zsebünkben tucatnyi könyvtár lapul, ha okosan használjuk. Gyönyörű szakiro-dalom szól az élményközpontú tanítás

hatékonyságáról, ez micsoda katarzis lenne diáknak-tanárnak egyaránt, továbbképzőkön, konferenciákon tanulják az oktatók, aztán kipipálják a pluszpontjaikat (vagy nem), és másnapról sokuk esetében minden marad a régiben: nincs hozzá elég hely, nem így kérik a buta szabályok, a kiskirálykodó felügyelő, a fokozati vizsga, nem engedi az igazgató, lemaradunk a tananyaggal. Az utóbbi hónapok online tanítása hangsúlyosan bizonyította a tanterv dagályosságát, hogy a lényeg gyorsabban megtanítható, és több idő jutna a jövő kulcsának kikiáltott készségek fejlesztésére, társadalmi szerepvállalásra, családi programokra, játékra, sportolásra, hobbiakra, kreativitást ösztönző édes semmittevésre. Akinek iskolás gyereke van, annak az egész élete az iskola körül forog, az iskola határozza meg a családi programokat, a hétvégéket, a lefekvés olykor biológiaiilag teljesíthetetlen idejét. Ha színházba megyünk, nem lesz meg minden házi, másnap esélyes a szekunda. És mi tagadás, naponta hat órákor ébredni, válogatott kínzó módszernek éreztem. Diákként sosem vártam annyira a vakációt, mint szülőként...

Jó és rossz tanárból mindenkinek jut. Még mindig igen sok a pályán, aki nem odavaló, és (egyébként létező) módszertani eszközökkel sem bír, hogy minimális kártétellel sikerüljön boldogulnia az iskolai csatatéren. Az igazi tanító velejéig az, valami titkos fűszerezéssel született. Tudja, hogy a tekintélyelvűség mit nem ér, csak hatalommal való visszaélés. Tudja, mikor kell az óra közepén szünetet tartani akkor is, ha az ábécé legfontosabb betűjét tanítja éppen, vagy Arkhimédész világmegváltó törvénye van soron. Hogy a tornaóra lényege nem a testképükkel gyakran úgyis hadilábon álló diákok megszégyenítése, sem a standard idő teljesítése száz méteren, hanem igazából csapatépítő tréning, közösséget összekovácsoló játék, feszültségevezető test- és lélekedzés. Tudja, hogy a matematika valójában költészet, de hogy csak képletek, és nagyszerű törvényeit a kötetlenül száguldó fantázia fejt meg. Az igazi tanító és az igazi tanterv tudja, hogy a történelem regényes filmsorozat, a földrajz végtelen utazás egzotikus tájakon, a filozófia maga a

szabadság, az egészséges fejlődéshez kell a határok feszegetése, és a szabályok valójában azért vannak, hogy lázadva olykor áthághassuk őket, és akár csúfos bukással, akár csodás megvalósítással jár, megtanuljuk kezelni a következményeket. Hát ezt a mai iskolában még mindig nem tudják elegendő.

Hiteles példakép, utolsó mentsvár

Többnyire tökéletes alkalmazkodást várnak el, tájba simulásból így lesznek az irányítható egyenberek. A diákokban pedig lassan elpusztul az őszinte kíváncsiság, és az iskolával együtt akár a tanulást is meggyűlölik. A szerencsésebbek életében olykor jön egy (vagy több) tanító, aki úgy tanít fizikát, hogy sok inspektor felháborodtan elmarasztalná, mert azt hinné, tornaórára bolondították, hisz az osztály egész órán az udvaron szaladgál, könyörgöm, mi köze ennek a gyorsuláshoz ugyebár? Aki Spongya Bobot vetít a tengeri szivacsokhoz biológiaórán, mobiltelefonos kvízversenyben észrevétlenül felmérő „írat”, színházat rendez kortársiasított Shakespeare-rel vagy musicalekkel, szünetben a diákokkal kártyázik (horribile dictu, szerencsejáték a suliban!), és a hetekké összegződő tízpercek alatt a lázadó, kiábrándult, sokszor élettől megtépázott tinédzsereknek így lesz egy személyben gyóntatópapja, pszichológusa, pályaválasztási tanácsadója, hiteles példaképe, mentora, utolsó mentsvára, egy valós falatnyi a nagybetűs életből.

Van még valami, amit annyira irigyeltem, hogy míg istenigazából cikivé nem vált, be-belógtam: a sulinapok vidám felfordulása. A Mikulás-napok hajnala, a feldíszített folyosókon csak a lépcsőkön meggyújtott gyertyák fényével. A csak képekről és elbeszélésekből ismert gólyabál, ahol pantomimben, Törpfalvában, ki tudja, miben mutatkozhatott meg a cenzúrázatlan ifjonti kreativitás. A karácsonyi vásár, amikor palacsintát sütnek az osztályban. A formabontó, nonkonformista karácsonyi ünnepség, ahol a diákok a szószékről is verset mondhatnak, a templomban popzenét énekelhetünk kicsik-nagyok, szülők-diákok közösen.

Az utóbbi tizenkét évben szinte minden évnyitón és évzárón, sok évfolyam ballagásán ott voltam. Már diákként

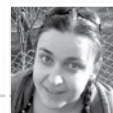
is zavarba ejtett, amikor a felnőttek cinkosan kacsintva az iskola felől kérdezgettek, hogy ugye bekenném szalonnával, hátha elviszik a kutyák. Töredelmesen bevallom, én vártam már nyár végére a találkozásokat, jó volt az új füzetek illata meg a ceruzáké, a matekpéldákat is szerettem megfajteni, olykor még margót sem utáltam vonalazni a füzetlap szélére. Ma is szerettem az évnyitók nagyszerű nyüzsgését, ahogy bele lehet látni a tiszta lapot, az izgalmas kezdést, a minden lehetőségét a diákokba, szeretem az évzárók nyárigéretét kalandokkal, táborokkal, cimborákkal, tengerparttal. Szeptemberben rádöbbsentem, hogy ez az utolsó becsengetésünk. Most sem tudom elhinni, hogy az lett volna az idei maturandus évfolyam utolsó ünnepélyes pillanata.

Csak azért is

A könyv zárólapjairól kilopták a betűket, aki este még kedvesed volt, ma idegenként tekint át rajtad, nincs és nem is lesz feloldozás a film végén. Az utolsó iskolai hónapok szédukt érzelmi hullámvasútján száguldozva lett volna esélyed pótolni, amit elmulasztottál, leszámolni mindennel, jóvátenni mindent, sok örök pillanatot gyűjteni. A ballagási beszédek kliséiből helyel-közzel kipergő csillámporral, a gyermek- és felnőttkornak ezen a határán megélt pillanatokból szalonképessé/felejthetlenné csomagolni ezt a tizenkét évet: ha botladozva, ha babérkoszorúval, hol megalázva, hol szárnyalva, élményekkel és traumákkal, de megcsináltad! Az osztály üres, már több mint két hónapja üres. 18 évemben kétszer annyi évig voltál iskolás, mint ahány évig nem. Tizenkét tanévednek pont ebben a két hónapjában kaptad az egyik legemlékezetesebb életleckét. Panasz nem lehet rá: élményközpontúan. Módszertanból tízes. A tanáraid is tudják. Zenés videóban énekelték neked a biztatást: színezd újra! Reménykedem, hogy együtt újrászínezitek a 2020-asok utolsó sulis hónapjait. Gaudeamusszal, szerenáddal, utolsó osziórával, kicsengetéssel, feldíszített osztályokkal. Elesik. Feláll. Újratervez. Csak azért is.

KEREKES EDIT

keredit@yahoo.com

„Az iskola sokkal, de sokkal többről szól, mint a jegyekről és a tanulásról”

Különleges korszakzárás – így ballagnak a végzősök

Nagyvárad és gyergyószentmiklósi fiatalokat kérdeztünk arról, hogy milyen volt számukra az elmúlt tizenkét év, mire büszkéek ebből az időszakból, mennyire nehéz nekik ez a mostani bizonytalan helyzet, mit terveznek az érettségi után. A ballagók jótanácsokkal is ellátták kisebb iskolástársaikat.

Az idei ballagás és érettségi biztosan nem az ünnepélyességéről marad emlékezetes a diákoknak, szülőknek és tanároknak. Bár a végzősök végigjárták a romániai közoktatás rögzös útját, ezt mégsem tudják méltóképpen lezárni – a korlátozások ugyanis tiltják a népes összejöveleteket, de a záróvizsgák menetét is kérdőjelek övezik. Ennek ellenére ebben az évben is felnőtt egy generáció az iskolapadokban, a fiataloknak terveik és ötleteik vannak.

Amióta az eszemet tudom, orvos akarok lenni

Az elmúlt tizenkét évben rengeteget tanultam, és igyekeztem fejleszteni magam több téren is. Szerencsére olyan tanítók foglalkoztak velem, akik nemcsak tanárok, hanem pedagógusok voltak. A száraz tananyagon túl igyekeztek a maguk módján megtanítani az életre, amiért nagyon hálás vagyok nekik. A legmeghatározóbb élményem talán az volt, amikor tanév végén nem a tanulmányi eredményeim miatt díjaztak, hanem az iskola kulturális életéért végzett munkámért. Természetesen kellemetlen tapasztalatokban is volt részem, a legfájóbb pedig a legfrissebb: ez az a pillanat volt, amikor bejelentették, hogy nem lesz többet iskola, csak két hét felkészítő, s utána az érettségi. Ez azért szomorú, mert így nem nyílik lehetőségünk arra, hogy kellőképpen lezárjuk magunkban életünknek ezen szakaszát. A ballagás elmaradása biztosan mély nyomot hagy majd bennem, számomra ugyanis nehéz lezárni egy életszakaszt anélkül, hogy ünnepélyes keretet kapna. A közoktatásban töltött évek során nemcsak fejben, hanem lélekben is gyarapodtam. Sok mindenre lehetek büszke, legjobban azonban gyermekkori álmom megvalósítása határozta meg az életem, azaz hogy orvos lehessék. Ezért a célért tanulok, már amióta az eszemet tudom, és értelemszerűen erre a kitartásra vagyok a legbüszkébb. Érettségi után a MOGYE hallgatója szeretnék lenni, ez a jelenlegi helyzet pedig csak megerősített abban, hogy nekem ezt a hivatást kell választanom. Mindig is az volt a célom, hogy embereken segítsék, és úgy érzem, hogy ez ilyen módon a legkivitelezhetőbb. Kisebbségi társaimmal ugyanakkor megosztanám: nagyon egyszerű, mégis igen nehezen kivitelezhető módja annak, hogy gyorsan és hatékonyan tanuljanak: figyeljenek oda órán, és ne hagyják, hogy bármi is elvonja figyelmüket. Ezzel a

Gergely Péter

módszerrel minimálisra tudtam csökkenteni az otthon tanulással töltött órák számát, és volt időm másra is. Emellett azt tanácsolom mindenkinek – életkortól függetlenül –, hogy szerezzenek barátokat, mert jó társaságban minden sokkal könnyebben megoldható, és élvezetesebbek a mindennapok.

Gergely Péter
Salamon Ernő Gimnázium
Gyergyószentmiklós

De szerencsére itt vagyunk egymásnak

A tizenkét év alatt egyaránt voltak kellemes és kellemetlen élményeim. Legkedvesebb emlékeim közé mindenképpen az osztálykirándulások és az osztályfőnökünkönél történő szüretelés tartoznak. Ilyen alkalmakkor egészen bensőséges kapcsolat alakul ki a tanárokkal és osztálytársakkal, hiszen a megszokott környezetből kiemelve, egy teljesen új kontextusban tudsz beszélgetni kötetlenül és ítékezés nélkül. Semmiért nem adnám ezeket a pillanatokat. Rosszabb tapasztalataimat főleg annak köszönhetem, hogy nem igazán értek egyet az országunkban alkalmazott módszerekkel, vagy egyes felettünk álló döntéshozók hozzáállásával és magatartásával. De szerencsére annyira összetartó

osztályom van, hogy mindig boldogan fogok visszaemlékezni ezekre az évekre.

A legbüszkébb talán arra vagyok, hogy még az itt töltött éveim alatt sikerült megértenem, hogy az iskola sokkal, de sokkal többről szól, mint a jegyekről és a tanulásról. Hogy nem ezekre fogok majd visszaemlékezni, hanem a barátaimra, az élményekre, amiket együtt tapasztaltunk meg. Ennek

Kurucz Csenge

tudatában próbáltam minél jobban kihasználni az együtt töltött időt, és a lehető legtöbbet kihozni belőle.

A jelenlegi helyzet ugyanakkor nem hiszem, hogy bárkinek is könnyű lenne. Nehéz beletörődni abba, hogy iskolás éveinknek úgy lett vége, hogy észre sem vettük. De szerencsére itt vagyunk egymásnak az osztályommal, és biztos vagyok benne, hogy amint adottak lesznek a körülmények, a magunk módján majd méltó módon lezárjuk az együtt töltött éveket.

Érettségi után szeretnék egyetemre menni Kolozsvárra. Jelenleg annyiban befolyásolja ezt a mostani helyzet, hogy fogalmunk sincs a felvételi időpontjáról, vagy bárminek is a menetéről, és ez a bizonytalanság nem segít ebben az időszakban. De biztos vagyok benne, hogy egyszer el fogom kezdeni az egyetemet, a kérdés már csak az, hogy milyen út vezet oda.

Végezetül kisebb társaimnak azt javasolnám, hogy mindekelőtt becsüljék meg egymást. Szerintem tényleg ez a legfontosabb. Máshol már nem lesz lehetőségek egy ilyen közösség részévé válni. Egy osztályban olyan emberek vesznek körül, akikkel szinte mindennap találkozol, akik látnak felnőni, ott vannak veled minden változásnál és próbatételnél, látnak jobb és rosszabb napjaidon is. Ha néha idegesítenek is, vagy ha nem is kedvelek mindig mindenkit, a végére mégiscsak ők azok, akik ott voltak velem a felnőtté válás útján. Akikkel ott voltunk egymásnak. Történjék bármi. Ha nem ez egy család definíciója, akkor nem tudom, hogy mi.”

Kurucz Csenge
Ady Endre Elméleti Líceum
Nagyvárad:

Szívemben majdnem lezártam ezt a periódust

Nem mondtuk ki soha, de valójában a második otthonunk volt az iskolaépület – legyen ez bármekkora klisé. Hiszen a hétköznapijaink majd’ felét az osztályteremben töltöttük, s volt olyan is, hogy az osztálytársainkat többet láttuk, mint családtagjainkat. Óriási hálával tartozom édesanyámnak azért, mert felismert bennem valamilyen képességet, és a tanítóképző líceumot javasolta kilencedik osztálytól. Elfogadtam észrevételét, és azt hiszem, ezzel igazán jó döntést hoztam. Ebből az időszakból vannak talán a legszebb emlékeim is. Tanítóképzősként, aki folyamatosan gyakorlatra jár óvodákba és kisiskolákba, sokat foglalkoztunk tevékenységek megtervezésével és az általunk tartott órák előkészítésével. A legkedvesebb pillanatok számomra mind a gyakorlathoz kapcsolódnak. Szeretettel és mosollyal az

Naphegyi Boldis Zsuzsanna

arcomon gondolkodok vissza azokra a napokra, amikor órákon át festegettünk, és készítettük a szemléltetőeszközöket a barátnőimmel valamelyikünk tanításához.

A tananyagon kívül a társas kapcsolatok kiépítése volt az, amit megtanultam iskolás éveim alatt. Rá voltunk kényszerülve ugyanis arra, hogy huszonegynéhány emberrel órákat, napokat, éveket eltöltsünk. Van bennem vezetői hajlam, s ennek gyakorlását, önmagam kibontakozását is az iskolának köszönhetem valamilyen mértékben. Azt is be kell vallanom, hogy igazából nem bántódom a jelenlegi helyzetben a ballagás és a bankett elmaradása miatt. Ennek oka abban rejlik, hogy valószínűleg nem gondolkoztam rajta túl sokat. Kicsit úgy érzem, hogy szívemben majdnem lezártam ezt a periódust, nagyon készülök az egyetemre, fél lábbal már talán a következő életszakaszban vagyok. Hálás vagyok viszont azért, hogy a maturandusunkat meg tudtuk tartani, szép ceremónia keretén belül végzősökké avattak minket, mi pedig bemutattunk egy előadást, amivel bizonyítottuk felelősségteljes vagy legalábbis alkotásra képes felnőttiségünket. A készülődés és izgalmak tüzeiben az

osztály közössége is összekovácsolódott, páran pedig már ott el is sirattuk iskolás életünket. A jövőmet ugyanakkor nem hiszem, hogy nagymértékben befolyásolná a jelenlegi helyzet. A Partiumi Keresztény Egyetemre készülők tanítóképző szakra. Bízom benne, hogy ennek megvalósítása semmilyen akadályba nem ütközik. Annyiban azonban mégis befolyásolhatja a mostani állapot a jövőmet, hogy megtanulom a személyes kapcsolataimat és programjaimat is jobban értékelni.

Úgy gondolom, hogy a tanácsok majd csak végzős korukban válhatnak érthetőkké a kisebbeknek, most még nem... Ha mégis kellene mondanom valamit, azzal kezdeném, hogy ne panaszkodjanak, hanem keressék a szépet s a jót mindenben, így az iskolában is. A másik dolog az lenne, hogy igyekezzenek közelebb kerülni osztálytársaikhoz, megismerni őket. Hiszem, hogy ezek az emberek (úgy, mint amúgy mindenki az életünkben) valamilyen céllal kerültek mellénk, és bizonyos mértékben felelősek vagyunk értük.

Naphegyi Boldis Zsuzsanna
Iosif Vulcan Tanítóképző Líceum, Nagyváradi:

Ez az év „trailer” az Élethez

Legtöbbször állandóan csak azt várják, hogy legyen már vége ezeknek az éveknak, mert utána minden sokkal jobb lesz. Én valahogy sose tartoztam ebbe a kategóriába. Talán azért sem, mert mindig saját magam dönthettem el, hol szeretnék továbbtanulni, ennek köszönhetően jobban értékeltem az intézményeket is, ahová jártam. Sajnos csak általánosan tudom elmondani a legkedvesebb és legrosszabb élményeim. Az előbbi kategóriába mindenképp azokat a pillanatok sorolnám, amikor mint közösség kiálltunk egymásért, legyen szó 1–4-es, 5–8-as vagy 9–12-es osztálytársaimról – szerintem ugyanis nincs jobb érzés az összetartozásnál. A legemlékezetesebb rossz élményeim közé a tanáraimmal való konfliktusos helyzeteim tartoznak, amelyeket nagyrészt magamnak köszönhetek.

Az elmúlt években alkalmam volt önmagam megismerésére, próbára tételére, valamint lehetőséget kaptam teljesen különböző embertípusok megismerésére. Megtanultam felszólalni akkor, ha valami nem jól működött, és talán az utolsó évre azt is megtanultam, hogyan kell hallgatni, amikor a szavainkkal nem érhetünk el változást. Megtanultam még, hogy ez a rendszer nem teljesen úgy működik, ahogyan kell, nem feltétlenül a megfelelő emberek kapják meg a tiszteletet, és még ha nem is hatalmas változásokkal, de apró gesztusokkal igazán kifejezhetjük hálánkat mind az osztálytársainknak, mind tanárainknak. Mondhatnám, hogy a legbüszkébb az 5–8-as matekverseny-eredményeimre vagyok, abban az időszakban még érdekelt a matek, vagy akár rajzpályázaton elért eredményeimre, mert még ha nem is érdemlegesek, de megküzdöttem értük. Amire viszont igazán büszke vagyok az az, hogy mertem váltani. Hogy három év matek–infó intenzív angol után végül az utolsó félévemet (hisz idén csak ennyi jár nekünk) művészeti iskolában tölthettem. Nem voltam rossz tanuló, nem ezért mentem át, hanem végre be mertem vallani magamnak és mindenki másnak is azt, hogy

nem szégyen, ha nem érdekelnek annyira a reál tantárgyak, amennyire elvárják tőlem, és hogy nem gáz azt tanulni, amit szeretsz még akkor sem, ha másoknak rossz véleményük van erről. Ezzel együtt megtanultam elsősorban magamat választani, és elengedni az embereket, akiket szeretek (na jó, itt még van mit tanuljak), valamint arra is rájöttem, hogy a világ valóban olyan lesz számunkra, amilyennek mi látni akarjuk, és amilyenre tesszük.

Szabó Patrícia

Mivel az én helyzetem kicsit más a fent említett váltás miatt, nekem nem akkora negatívum az elmaradt ballagás és bankett, mint a barátaimnak körülöttem. Furán fog hangzani, de számomra az iskolás éveim lezárultak 11. végén, amikor búcsút kellett mondanom a közösségnek és intézménynek, ahová ötödikes korom óta jártam. Ez az év sokkal inkább egy „trailer” számomra az Élethez, mivel végre tényleg azt tanulhatom, amit szeretek, belepillanthattam abba, hogy milyen teljesen új közösségben barátokra találni, milyen leküzdeni a nem várt nehézségeket (erre jó példa a vírus is), valamint kiszakadtam a szerintem kicsit „valóság-talanul” mindig jól teljesítő, mindent előre eltervező, mindent időben hozó közösségből. Belecsöppentem egy teljesen új világba, ahol a prioritások mások, itt a talpraesettség a lényeg. Én jobban hiányolom ezt a félévet, amit nem tölthetünk együtt, mint az azon való gondolkozást, hogy kit illik és kit szeretnék is meghívni a ballagásomra. Ugyanakkor hiszem azt, hogy majd megtaláljuk osztályközösségen belül a módját, hogy némi időeltolódással, de megfelelően lezárjuk az életünk ezen részét, meg amúgy is azt mondják, hogy az út az, ami igazán számít, azt meg mostmár senki se veheti el tőlünk.

Magyarországon szeretnék továbbtanulni, ám ez több okból is nehézkes. A legfőbb ok a bizonytalanságra az érettségi időpontja körüli mizéria, mivel a jelenlegi álláspont szerint átfedés van az itteni szöbelijeim és az interneten keresztül történő felvételi vizsgáim között. Elég érdekes megélni ezt a helyzetet végzősként, de mindenre fel kell készülni, ha meg a helyzetnek köszönhetően ki kell majd hagyni egy évet, megteszek minden tőlem telhetőt, hogy kihozzam belőle a maximumot.

A kisebbeknek igazából mondhatok óriási bölcsességeket, mert magamból kiindulva süket fülekre fog találni, esetleg egy-egy „hmm, érdekes” bólintást bezsebelhetek vele, úgy-hogy csak annyit szeretnék velük megosztani, hogy sosem késő váltani az álmaink elérése érdekében.

Szabó Patrícia
Művészeti Líceum, Nagyvárád

Még a legunalmasabb leckéből is lehet tanulni

Egészen hihetetlen, hogyan változnak az emlékek az idő múlásával... Az elemi iskolát step by step osztályban kezdtem. Annak, akinek ez nem ismerős: reggel nyolctól délután négyig voltunk iskolában, viszont nem kaptunk házi feladatot, sokkal hosszabb szüneteink voltak, nem kellett a könyveink-

Czink Gergő

ket csigamód magunkkal cipelnünk, és nem kaptunk jegyeket. Annak idején utáltuk. Minden más osztály egy órakor már indult haza, mi meg ültünk le tanulni. De így visszagondolva, ez elképesztő előnyökkel járt, és talán ez befolyásolt a leginkább: mivel gyakorlatilag nulla stresszhatás ért minket, sokkal beszédesebbekké, kíváncsibbakká váltunk, és ez végigkísért az iskolás éveim alatt, és sokszor támaszt is nyújtott. Az egyik legrosszabb emlékem az elmúlt évekből az, amikor második osztályban egy hatalmas csínytevés miatt az osztály 80%-a büntetésbe került, ugyanis áttörték az iskola falát egy eldugott helyen, és én nem voltam közöttük. Viszont az összes barátom szünetekben a büntetését töltötte, és nekem nem volt kivel játszani. Nem hittem volna, hogy valaha is azt fogom kívánni, hogy bárcsak büntetésben lennék, de akkor úgy volt. Legnagyobb csínytevésem pedig máig szép emlékként kísér: a matekfüzetem középső lapját kivágtam, és belerejttem az e-bookomat. Mindig is nagyon szerettem olvasni, miért ne olvasnék hát órakon is? Jól is ment a huncutság mindaddig, amíg a matektanárnő észre nem vett. Amikor felemelte a kilyuggatott matekfüzetet, meghűlt bennem a vér... De szidás helyett kacagni kezdett a tanárnő, és azt mondta, olvassak nyugodtan a padon, de csak miután kész vagyok a feladatokkal. Ő egy igazi pedagógus volt.

Nagyon szerencsésnek érzem magam, mert számomra sosem volt száraz a tananyag, legalábbis úgy 10. osztályig.

Folyton versenyekre jártam, és megtaláltam azt az arany középutat, amin szívesen tudtam tanulni, erőlködés nélkül, egyszerűen, mert érdekelt, amit tanítottak. Most is úgy gondolom, hogy a hatékony tanulás csak hozzáállás kérdése. A legbüszkébb mégsem tanulmányi eredményeimre vagyok, hanem arra, hogy az iskolánk zenekarában (Salamon's Jam Orchestra) basszusgitárosként többször is színpadra állhattam az egész város előtt.

A ballagással kapcsolatos témát, bevallom, elégikus hangulatban elengedtem. Ez valami olyan, ami fölöttem áll, nincs beleszólásom, szóval nincs is amiért ezen törjem a fejem. Elkeseredett barátaimnak csak annyit szoktam mondani, hogy képzeljék el, hogy majd milyen jó sztorikat tudunk mesélni az unokáinknak, hiszen „tata túlélte a nagy 2020-as járványt”. Persze azért szomorú vagyok, hiszen nem vehetem fel a dédapám által varrt székely ruhát, és nekünk nem fognak búcsúztató beszédet mondani (habár az igazgatónkat ismerve, valószínűleg csak azért is tart egy szónoklatot Zoomon), de próbálom a jó oldalát nézni a dolgoknak, és úgy érzem, hogy eddig egész jól sikerült.

Orvosi egyetemre készülök, és eléggé gondolkodóba ejtett a mostani helyzet. Feltettem magamban a kérdést, hogy „most is szeretnék orvos lenni?”. Magam is meglepődtem, amikor egyből igennel feleltem. Hogy miért is? Mert igazából semmi nem változott. Azt szeretném, hogy emberek segítsék, és hogy lássam rajtuk azt az őszinte hálát, amit én éreztem magamban a térdműtétet végző orvos iránt. Ez az orvos karakterével és energiájával megváltoztatta az életemet; igazából olyan szeretnék lenni, mint ő. És ez a járvány csak egy még jobb alkalom arra, hogy emberséget tanúsítsunk egymás iránt, szóval nem, nem változtatott semmit ez a helyzet a terveimen.

A többieknek, akik még az iskola berkeiben maradnak, kiemelem azt a tapasztalatomat, ami szerintem a legértékesebb: ha már ott vagy így is, úgy is az iskolában, legyél ott száz százalékban. Attól nem telik gyorsabban az óra, ha telefonozol közben vagy bambulsz... De ha figyelsz, összpontosítasz, megjegyzel, amit csak bírsz, akkor az otthoni munkádat jelentősen csökkentheted. Néha jólesik lázadni, tenni a tanárra, és mást csinálni... De végső soron nem éri meg. Ők értetek vannak, nektek próbálják átadni a tudásukat; ha ezt hagyjátok elsuhanni magatok mellett, akkor tényleg értelmetlen lesz a sulis. Még a legunalmasabb leckéből is lehet tanulni, ha mást nem is, azt, hogy hogyan ne beszélj valamiről, mert a hallgatóság elunja az életét. Szerintem a tanulás értékes dolog, nem valami rossz, amit minden áron ki kell cselezni.”

Czink Gergő
Salamon Ernő Gimnázium
Gyergyószentmiklós

Lesz mit meséljek az unokáimnak

Mint minden diáknak, nekem is voltak jobb és rosszabb pillanataim, de a rossz dolgok idővel eltörpülnek. Ez az itthon töltött időszak döbrentett rá arra, hogy milyen jó volt iskolába járni, pedig néha mit meg nem adtam volna azért, hogy

a közelébe se kelljen mennem. Kimondhatom, hogy máris hiányzik az iskola. Az iskolában töltött éveim meghatározók voltak, és minden percét élveztem. Sok minden tette szebbé ezt az időszakot: barátok, család, a tanárok (néha borzasztó) viccei, kirándulások, kacagással eltöltött szünetek, röhejes felelések, előadások (amiket néha nagy figyelemmel hallgattunk, és néha nem olyan nagy figyelemmel), reggeli ölelések, és még számtalan kis dolog. A legkedvesebb élményem az, amikor beléptem kilencedikben a terembe, és megláttam az osztálytársaimat, akik épp annyira izgatottak voltak, mint én. Nem ismertük egymást, csak tapogatóztunk, alkottunk hirtelen egy-egy véleményt egymásról. Később kiderült, hogy talán mindenki más, mint ahogyan mi azt elképzeltük, és végül ők lettek azok az emberek, akik miatt még jobb volt az iskolában eltöltött idő. A 12 év alatt sokat betegeskedtem, ami lehetett annak a következménye is, hogy soha nem hallgattam az anyai jótanácsra, miszerint fel kell öltözni rendesen, de a kalciumhiány nem emiatt viccelt meg olyan sokszor. A legkellemetlenebb történetem is a kalciumhiányomhoz kapcsolódik. Hetedikes lehettem, amikor a biológia-tanárnő felszólított, hogy olvassak a tankönyvből egy részletet. Ez nem olyan nehéz feladat, viszont amikor belekezdtem, hirtelen elhomályosodott minden, nem tudtam megformálni a szavakat, elszibbadt a kezem és a lábam. Nem tudtam mi történik, persze a tanárnő se tudta, miért felejtettem el hirtelen olvasni. Meg volt győződve róla, hogy szórakozok vele, és beírt egy jó nagy fekete pontot, az osztálytársaimat sikerült is jól megnevetetnem. Amikor látták, hogy nagy a baj, az osztálytársam hazakísért. Otthon már tudták, mi a teendő ilyenkor.

Az elmúlt évek sok mindent adtak nekem. Az iskola a mi kis világunk volt, ahol az életünk jó része zajlott. A száraz tananyagot kívül sok mindenről szólt ez az időszak. Életre szóló kapcsolatokat alakítottam ki. Ha azt mondja nekem a barátnőm, hogy a süni és a sas összevesztek a tegnapi, akkor én pontosan tudom miről van szó. Megtanultuk, ha valamit el akarunk érni, dolgoznunk kell érte, és ez így van rendjén. A legbüszkébb arra vagyok, hogy teljes erőbedobással megéltem a közoktatás éveit: tanultam, versenyekre jártam, szórakoztam, sportoltam, kórustag voltam, és részt vettem mindenben, amiben csak tudtam. Lesz mit mesélnem az unokáimnak, és erre büszke vagyok.

A jelenlegi helyzet viszont embert próbáló. Véleményem szerint mindenkit megvisel. Az ember társasági lény, fontosak a közösen eltöltött percek. A végzősök helyzete különösen szomorú, hiszen a mostani periódus a legszebb időszak kellene hogy legyen. A ballagás, a bankett, az utolsó együtt töltött napok... A boldog, mesészerű lezárást vártuk hosszú időn át. A pillanatot, amikor székel ruhában megyünk ugyanazon az útvonalon végig, amelyen 9. osztályban érkeztünk, mindenki könnyeket hullat, szól a csengő, és viszszagondolunk az elmúlt évek eseményeire. A jelenlegi helyzetben ez mind csak álom marad. Talán felöltözzünk szépen, leülünk a számítógép elé, és gondolatban elballagunk, magunk elé képzeljük, milyen is lett volna méltóképpen lezárni ezt az időszakot. Nekem különösen nehéz, mert számomra az emberi kapcsolatok érnek a legtöbbet. Szoros kapcsolatom van a családommal, barátaimmal, osztálytársaimmal,

osztályfőnökömmel és tanáraimmal. Azon a bizonyos napon mindenki összegyűlt volna, mind együtt éltük volna meg életem egyik legszebb pillanatát. Fáj, amikor arra gondolok, hogy ez nem történik meg.

A továbbtanulással kapcsolatban már akkor bizonytalan voltam, mielőtt beállt ez a helyzet, de ez csak fel erősíti a bizonytalanságomat. Rengeteg idő jut a gondol-

Gergely Nóra

kozásra. Divattervezőnek készülök annak ellenére, hogy az elmúlt négy évben matematika–informatika szakon tanultam. A jelenlegi helyzet nagyban befolyásolta a jövőképemet, leginkább elbizonytalanított, talán egy olyan irányt fogok választani, ami jobban passzol az eddigi tanulmányaimhoz, de ez még a jövő titka. Az elmúlt hetekben kiderült, hogy bármi megtörténhet. A legnagyobb problémát nálam mostanában az időm beosztása okozza. Tengeri időm van, és mégsem tudok bánni vele. Számtalan napi programot írtam meg az elmúlt hónapokban, amit aztán nem tartottam be. Rájöttem, hogy az embernek egy rendszerre van szüksége, amely a megkezdett úton tartja. Tapasztalataim alapján ugyanakkor azt tudom tanácsolni a kisebbeknek, hogy használják ki ezt az időszakot, és éljenek át minden pillanatot. Fontos, hogy az ember a tanulás mellett fordítson időt mindenre, amit szeret, és olyan emberek vegyék körbe, akik megbecsülik. Néha örülségekre is bele kell vágni, hogy jó dolgok szülessenek. Fontos, hogy legyen, amire visszaemlékezni. Ha mindig arra koncentrálsz, amit csinálsz, az nagyban megkönnyítheti a mindennapokat. Ha tanulsz, akkor csináld rendesen, viszont ha szórakozol abba is adj bele mindent. Én úgy érzem kihasználtam ezt a 12 évet, és ez a tanácsom az „utódaimnak” is, hogy minden percet élvezzenek ki, mert hamar elrepül az idő. Túl hamar.

Kresztes Nóra
Salamon Ernő Gimnázium
Gyergyószentmiklós

SZATMÁRI BENCE

benceszatmari@yahoo.com

Az országos szintű versenyek évről évre több középiskolást szólítanak meg

Döntős bölcs diákok, online kihívás az örökségvédőknek

A járványügyi helyzet miatt egyelőre kérdéses, hogyan tartják meg a Bölcs Diákok, valamint az Örökségünk Őrei vetélkedő döntőjét. Előbbi versenynek lezárult a megyei szakasza, míg utóbbi szervezői online megmérettetést hirdettek.

Lezárult a 10. Bölcs Diákok országos szintű vetélkedő megyei szakasza. A Communitas Alapítvány által hirdetett versenyen idén 112 csapat vett részt. A csapatok három fordulóban mérték össze tudásukat, képességeiket és kreativitásukat. A megyénkénti sorrendet figyelembe véve az első tíz csapat jutott be az elődöntőbe: Kovászna megyéből, a Gyermekek Palotájából a Quetzalcoatli nevű csapat; Hargita megyéből, az Árpád-házi Szent Erzsébet Római Katolikus Líceumból a KVARKOK nevű csapat; Maros megyéből, a Bocskai István Elméleti Líceumból az Asztróbefutók nevű csapat; Kolozs megyéből, a Kolozsvári Református Kollégiumból a Patrónusok nevű csapat; Szilágy, Beszterce-Naszód és Arad megyéből, a zilahi Református Wesselényi Kollégiumból a Paradigma nevű csapat; Bihar megyéből, a nagykágyai 1-es Számú Szakközépiskolából a TŰZFARKASOK nevű csapat; Szatmár megyéből, a Hám János Római Katolikus Teológiai Líceumból az Ökomanók nevű csapat; Máramaros, Temes és Brassó megyéből, a Bartók Béla Elméleti Líceumból a Nautilus nevű csapat; Fehér, Hunyad és Bákó megyéből, a Bethlen Gábor Kollégiumból a Bfour nevű csapat; Szeben, Bukarest és Krassó-Szörény megyéből, az Ady Endre Elméleti Líceumból a sKOLAsokk nevű csapat. A legjobb tíz csapat egyhetes elménytáborozáson vehet részt ezúttal a Duna-deltában.

A szervezők tájékoztatása szerint a rendkívüli egészségügyi helyzetre való tekintettel az elődöntő és a döntő televíziós vetélkedője elmarad. A döntők lebonyolításával kapcsolatban később jelentkeznek.

A vetélkedő jubileumi kiadását Örökségünk a Föld címmel rendezik 2019.

október és 2020. augusztus között. A Communitas Alapítvány a Kolozsvári Református Kollégium és a Babeş–Bolyai Tudományegyetem (BBTE) közreműködésével bonyolítja le a tizedik vetélkedőt. „Célunk tanulásra ösztönözni a diákokat, hogy felfedezzék az egyes tudományágak közötti összefüggéseket, illetve szeretnénk felhívni a tanulók figyelmét a kul-

turális és természeti örökségünkre olyan interaktív és szórakoztató feladatok által, ahol az elméleti tudást gyakorlatba ültetve kapnak összefüggő képet a mai világunkról” – fogalmazott korábban Sólyom Réka programkoordinátor.

Online verseny az örökségvédőknek

Az Örökségünk Őrei – fogadj örökre egy műemléket! című országos örökségvédelmi verseny új évada is szünetel, ugyanis az oktatási minisztérium a járványügyi helyzet miatt minden vetélkedőt felfüggesztett. A távolságtartás idejére a szervezők

Koronás műemlékek címmel online versenyt hirdetett. „Képzeljétek magatokat a kiválasztott műemlékeitek helyébe, és mondjátok el a nevükben, milyen nekik egyedül, üresen, látogatók nélkül, mit terveznek, ha végre ismét látogathatják őket. Mindezt rögzítsétek egy legfeljebb 2 perces videóban, használhattok zenét és mindenféle vizuális elemet, legyetek kreatívak, és persze mindezt otthonról, mert így vigyázunk egymásra és arra, hogy minél hamarabb ismét látogathassuk védelemünket, és sor kerüljön a döntőkre” – olvasható a felhívásban.

Több ezer diák védi Erdély épített örökségét

Az első, hivatalosan elismert örökségvédelmi versenyt idén nagyobbra, színesebbre tervezték, viszont a szervezők ugyanazt a célt tűzték ki: megismerni és megismertetni a közösséggel Erdély rendkívül gazdag épített örökségét. „Az Örökségünk Őrei mozgalom olyan generációkat nevel 2012 óta, amely nélkülözhetetlennek tartja épített örökségünk megbecsülését, és amely nemcsak nyilatkozatokban, hanem tettekben is hozzájárul annak védelméhez. A diákok évről évre bebizonyítják, hogy fontos számukra erdélyi kincseink védelme, ezeknek népszerűsítése, újjáélesztése, funkcióinak továbbgondolása” – fogalmazott korábban Hegedüs Csilla, a verseny ötletgazdája, az RMDSZ ügyvezető alelnöke. Hozzátette, akkor van jövőnk Erdélyben, ha a fiatalok hisznek abban, hogy övék itt a tér. A versenybe eddig 13 megye több mint 3000 diákja kapcsolódott be.

BEDE LAURA

bede_laura@yahoo.com

„Soha nem hittem, hogy ezt fogom mondani: hiányzik az iskola”

Hogyan telik az iskola nélküli időszak, mi az, ami a legjobban hiányzik az iskolából? És van olyan, ami nem hiányzik? Mit csinálsz leghamarabb, ha véget ér a kijárási tilalom? – kérdeztük a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum 3. osztályosaitól, Pop-Sólyom Ágnes tanítványaitól.

Molnos Roland

Nagyon élvezem az itthon töltött időt, sokat játszom a kutyáimmal, legózom, rajzolok, olvasok, társasozunk a családdal. Későre oldom meg a házi feladataimat, és azt is csak azért, hogy a tancinak és anyának örömet szerezzek vele. Az iskolából a matekóra és a barátok hiányoznak és a tanci.

Sántha Aba Solt

Járvány van. Nem találkozhatok a barátaimmal, ismerőseimmel. Itthon kell maradnunk. Apa se jár be dolgozni. De anya igen, neki gyógyítani kell. Zoárd is itthon van. Tanulunk és játszunk. De inkább játszunk. Unatkozunk. Fogjunk galambot! Rögtön nem unatkoztunk. A pincéből egy kosarat hoztunk fel. Megtámasztottuk egy fapálcával. Egy zsinórt kötöttünk rá, és a doboz alá, meg köré morzsát szórtunk. Nem kellett sokat várni: jöttek a cinegék, verebek, galambok. Egy galambot meg is fogtam. De sajnos elrepült, és a farka a kezemben maradt. Büntudatom lett. Vajon fog még valaha repülni? Másnap megint jött. Felismertem, nem volt farka. Másnap rábukkantunk egy süni! Az ágak között aludta téli álmát. Kítettük a napra. Össze volt gömbölyödve. Tüskéi mereven álltak, közöttük fűszálak, sár és apró ágacskák. Megtisztítottuk. Eleinte morgott, fújtatott,

de aztán szelíden tűrte. Téglából és deszkából építettünk neki egy kis házacskát. Érdeklődve figyelte. Zoárd kesztyűt húzott a kezére, és a sündisznót a ház elé rakta. Be is ment. Este még ott volt. De reggel már sehol se találtuk. A háza megvan, hátha még visszajön.

Adorjáni Tamás

Nem kell korán ébredni, ez különösen tetszik nekem. Kezdődhet a napom nyugodtan, nincs rohanás. Szép időben kijárunk a testvéremmel az udvarra játszani a kutyával, fogócskázunk, fára mászunk. Tanítás is van mindennap. Egész nap van elfoglaltságunk, nem unatkoztunk még itthon sosem. A legjobban a szünetek hiányoznak, amikor az udvaron focizhattam a barátaimmal. Legelőször elmegyünk nagymamáékhoz, nagyon hiányoznak, nem találkoztunk két hónapja, csak anyu telefonjáról láthatjuk egymást kamerán.

Ambrus Zalán

Iskola nélkül a napjaim kissé egyhangúan telnek. A vírus előtt minden hétvégén kirándultunk a szüleimmel, ez is nagyon hiányzik. Hiányoznak a nagyszüleim, a biciklizés, a hajtányozás, az úszóedzések... Szerencsére van egy négylábú jó barátom az udvaron, akivel jókat lehet szórakozni, hancúrozni. Vackor a neve.

Balogh Andrea

Nagyon hiányzik a sulis. A családdal sokat társasozunk, játszunk, segítünk anyának a konyhában, olvasok. A leckéket online oldjuk meg, a Zoom applikáción találkozunk a tancival és az osztálytársaimmal.

Bányai Anna Viktória

Reggel 8-kor kelek, utána felöltözöm. Lemegyek reggelizni, majd bekapcsolom a számítógépet, és rákattintok a Zoom alkalmazásra. Figyelemmel követem, amit a tanító néni mond, és megoldom a házikat. Hiányoznak az osztálytársaim és a tanci. Ha véget ér ez az egész, elmegyek teniszersenyre. Alig várom már, hogy ott legyek, mert szeretem nyerni fogok egy érmet.

Benedek Anna Mária

Mindennap megcsinálom a házit, és beisélek a barátnőimmal. Nekem hiányzik az osztályterem, de nincs semmi olyan, ami nem hiányzik. Ha majd kimehetek, meglátogatom a nagyimot.

Birton
Richárd Zoltán

Mindig izgatottan vártam a vakációt, és mindig tele voltam ötletekkel, hogy mit csináljak. Nekem ez a kényszervakáció pont jól jött, de egyáltalán nem úgy, ahogy elképzeltem. Igaz, hogy sok dolgot nem tudok csinálni, de attól még el tudom foglalni magam. Sajnos volt, amikor egész nap esett az eső, és akkor csak a lakásban ülhettem, és csináltam a házi feladatomat, de amikor végeztem, mégis kimentem a házból és játszottam. Ha vége lesz az online oktatásnak, és amikor az iskolába leszek, jól beszélgetek a barátaimmal.

Palatka Iringó

Örülök, hogy van az udvaron csúszdám, hintám. Sokat ijazunk és piknikezünk a szüleimmel az udvaron. Anyukámmal veteményeztünk, hagymát, salátát, retket ültettünk. Nagyon örültem, amikor a kis magok kibújtak. Az első zöldhagymát is én húztam ki a kertből. Anyukámmal sütni is nagyon szeretek. Reggelire friss kiflit sütünk. Apukám születésnapjára nagyon finom tortát sütöttünk. Az osztálytársaimmal és a tanító nénivel való találkozás hiányzik, de a korán kelés és a rohanás nem.

Zuh Szilvia

Mivel a szüleim egészségügyben dolgoznak, édesanyám gyógyszerész, édesapám orvos, sokat vagyunk itthon egyedül a testvéremmel. Együtt készítjük a testvéremmel a reggelit, ebédet. Mire a szüleim hazajönnek, kész az ebéd, rend van a házban. Mielőtt lefekszem, mindig arra gondolok, hogy milyen kár, hogy az osztálytársaimat és a tancit ma sem ölelhettem át. Ebben az időben viszont az a jó, hogy nem kell korán felkelni, és korán lefeküdni. A nagyszüleim Bihar megyében laknak, nagyon rég nem láttuk őket. Miután lejár a vírus, nagyon várom, hogy találkozzak velük és az unokatestvéreimmel. Persze még azt is várom, hogy találkozzak a tancival és az osztálytársaimmal.

Deák
Kincső Erna
Erzébet

Szomorú vagyok, mert nem lehetek együtt a tancival és az osztálytársaimmal. Az igazság az, hogy a tancink egy igazi tündér, így ez a tanulás is varázslatossá vált. Legjobban hiányoznak az osztálytársaim, a barátaim, az együtt töltött idő, beszélgetéseink, meg a szünetek, amikor néha a becsengetést sem hallottuk. A kijárási tilalom lejárta után az első dolog, hogy meglátogatom nagytatámat.

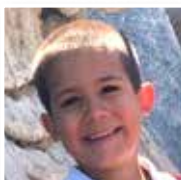
Molnár Barbara

Eleinte nagyon furcsának éreztem, hogy reggelente nem kellett korán kelnem, iskolába sietnem. A tanulás mellett nagyon sok időt töltök kint az udvaron, játszom a testvéremmel, kertészkedem anyáékkal. A barátaim mellett a tancim meg a biztató szavai is nagyon hiányoznak. Leghamarabb az új lakásunkba szeretnék elmenni, berendezni a szobámat. Ezenkívül meglátogatnám dédi mamámat.

Imre
Tímea Zsófia

Általában délelőtt tanulok, megoldom a házi feladatokat, majd egy kicsit játszom, segítek anyukának. A legjobban a közösség hiányzik, a tanci, a barátnőim, az osztálytársaim. Nem hiányzik a korai felkelés. Ha lejár a kijárási tilalom, akkor szeretnék kirándulni a megújult természetbe.

Máthé Krisztián

Iskola nélkül is hamar eltelik a napom, ugyanis minden nap részt veszek a online tanításon, délután a házi feladatok megoldásával foglalkozom, amit a füzeteimbe írok le, majd kép formájában feltöltök az online tanteremünkbe. Ha jó idő van, kimegyek az udvarra, rollerezek, biciklizek, virágokat öntözök. Ha pedig az idő rossz, a barátaimmal online játékokat játszunk. A legjobban az iskolából a társaim hiányoznak, de természetesen Ági tanci is.

Kádár
Killa Kámea

Szerencsére van egy kertünk, ki tudunk menni. Segíték anyának a kerti munkában. Játsszom Kagánnal. Ő nagy fekete bundakutya. Apa sokszor kijön játszani. Délelőtt házit írok, délután kimegyek, este filmet nézek. Társasozunk a családdal. Naponta elvégzem az edzésgyakorlatokat. Sokkal szívesebben találkozok a tancival az iskolában, mint a képernyőn. Hiányzik az iskola, a barátaim, a kis kuckó, amiben ülünk. Hiányzik a tábla, a tanci almás gyakorlatai és a paradicsomfa.

László
Hanna Krisztina

Az otthoni szabadidőmet kirakóssal, rajzolással töltöm. Ha szép az idő, kint ülök a kertben, tollaslabdázok, és minden este társasjátékozom a szüleimmel. Van bőven házi feladat, amit naponta megoldok, és várom az online órákat, mert legalább láthatom az osztálytársaimat. Ha lejár a kijárási tilalom, akkor azt szeretném, hogy menjünk el a keresztanyámékhöz Budapestre és a Balatonra.

Kovács
Áron Koppány

Nem teljesen telik iskola nélkül ez az idő sem, mert mindennap belépünk a Google Classroomba. Az időmet a lakásban tanulással és játsszással töltöm. Ami nekem hiányzik az iskolából, az a magyar-, a vallás-, a polgári és a természettudomány-óra, vagyis minden hiányzik. Ha lejár a kijárási tilalom, szerintem egyből elmegyünk a tancizhoz, mert nagyon hiányzik.

Török Gergő

Előfordul, hogy néha unatkozom, de azért általában mindig kitalálunk valamit. Nagyon sokat játszunk a húgommal, örvendetes, hogy van testvérem. A szüleinket is néha be vesszük a játékba, társasjátékba, sakkba, Fifába, illetve labdajátékokba, amikor a kertben játszunk. A vakációban sokat festettem, több online élményfestés is létezik, azokat kipróbáltam, többféle technikát megtanultam. „Tekeregni” is szoktunk, „nyitottunk” pizzázót és bisztrót a tesómmal, a Tekergő nevet adtuk neki (Gergő + Tekla), különböző specialitásokat készítünk közösen, majd elfogyasztjuk. És természetesen sok idő jut az olvasásra is. Minden napomat megörökítem Koronapló formájában, a tanci adta az ötletet.

Orbán-Kis
Zsuzsanna

Egyik napról a másikra azzal szembesültem, hogy nem kell iskolába menni. Boldog voltam, végre egy kis lazítás, szünet – gondoltam. Idővel ez a boldogság elszállt. Most ennyi itthon ülés után azt mondom, hogy jó az iskola, hiányzik. Már az elejétől fogva a tanci megszervezte, hogy

a különböző alkalmazások segítségével tudjunk tanulni és egymással kommunikálni.

Peti
Petra Rozália

Iskola nélkül a napom elég unalmas, ágyat megvetni, szobát összeszedni, mosogatót kipakolni, nekem nem megy. Inkább iskolába mennék, pedig reggelente mindig nehéz volt felkelni. Anyával majdnem mindig elkéstünk. Anya és apa dolgoznak, így sokszor késve kerül fel a házi. Találkoznék a nagyszülőkkel, uncsisókkal, barátokkal, és szeretnék elmenni nyaralni.

Szilágyi Tamás

Amióta nincs sulis, kezdem elveszíteni az időérzékeimet, mivel annyit játszok, hogy kimegy a fejemből, milyen nap van. A távoktatás fárasztó, mert sokat kell a gép előtt ülni. A feladatok, amiket a tanci feltesz, nagyon szuperek. A suliból legjobban a szünet hiányzik, mert fogócskázunk és beszélgettünk. Ami után lejár a kijárási tilalom az első dolog az lesz, hogy megnézem a sulit.

Zongor
Bence Hunor

Nem mondhatom, hogy iskola nélkül telnek a napjaim, hiszen mindennap találkozom a tanító nénimmel és az osztálytársaimmal a virtuális térben. A szabadidőmben gitározok. Kaptam egy ukulelét is, azon is próbálkozom játszani. Megtanultam szólni, kötni, horgolni. Anyák napjára horgoltam édesanyámnak egy pohár-alátétet és egy karkötőt. Játsszani is szoktam a barátaimmal, ugyancsak a virtuális térben. A legjobban a barátaim, az osztálytársaim hiányoznak az iskolából.

Nagy Vivienne

Minden délelőtt 10 órakor kezdődik a tanítás, ami után elolvasom a leckét, és leírom a házi feladatokat. Ha szép idő van, kimegyek az udvarra, és a kutyáimmal játszom. Engem csak egy dolog bánt, az, hogy nem találkozhatok az osztálytársaimmal. Ha lejár a kijárási tilalom legszívesebben a törökországi tengerpartra mennék a családommal.

Máthé-Farkas
Dorka

Mostanra már megszoktam a kényszervakációt, azt, hogy nem kell iskolába menni. Itthon a tanulás sok veszéllyel jár, de kezdünk belejönni. A testvéreim nagyobbak nálam, és mégis kevesebb tanulnivalójuk van. A barátnőim hiányoznak és az, hogy péntekenként elmentünk valamilyen helyre egy jó játékra. A korán kelés és a nehéz iskolatáska nem hiányzik.

Vita Vanda

Szerintem ez a távoktatás rossz. Nincs mindig internet, és anélkül nem lehet tanulni. Hiányzik az iskola. Soha nem hittem, hogy ezt mondom. Nekem az iskolából a társaság hiányzik. Szünetekben itthon egyedül vagyok, de az iskolában ott vannak az osztálytársak. De van jó oldala is ennek az egésznek: több időnk van házit írni, és kevesebb tantárgy van, no, meg együtt van a család.

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com

Életének 82. évében elhunyt a fáradhatatlan pedagógus, Mikes-kutató

Beder Tibor – az utazó, akit ezrek követtek

„Felsorolni is nehéz, mi mindent jelentett közösségünknek” – írta Beder Tibor halála kapcsán Kelemen Hunor RMDSZ-elnök. A nyugalmazott földrajztanár, volt Hargita megyei főtanfelügyelő, közíró 82 éves korában hunyt el.

„Beder Tibor nem véletlenül született erre a földre. Életfeladatául magyar népének szolgálatát választotta. A vándorló ígéhirdetők küldetéstudatával meghílt és szolgáló emberként élt és alkotott. Olyan karizmatikus egyéniség, aki a nehéz történelmi időkben is erőt és hitet sugárzott. Ha kimondta az útmutató szót: Jöjjön velünk!, ezek követték” – írta laudációban Papp Kincses Emese 2012-ben, amikor Beder Tibor sokirányú munkásságát elismerve a három székelyföldi megye Orbán Balázs-díjat adományozott számára. Egy évre rá Magyarország kormánya a Magyar Érdemrend tisztikeresztje kitüntetéssel ismerte el tevékenységét.

A nyugalmazott földrajztanár, volt főtanfelügyelő, közíró hosszas betegség után, életének 82. évében hunyt el. A magyarságtudat erősítésének önzetlen és elkötelezett harcosának, Mikes-kutatóként a török–magyar barátság zászlóvivőjének számított, ő alapította a Török–Magyar Baráti Társaságot. Elkötelezett pedagógusként részt vállalt a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) megalapításában, működtetésében. Utazó és kutató volt, a Julianus Alapítvány létrehozója, a magyarság emlékhelyeinek és hagyományainak őrzője, a Magyarok Székelyföldi Társaságának lelkes vezetője, a Johannita Segítő Szolgálat erdélyi kirendeltségének elnöke.

Kisrebrától Rodostóig

Örmény felmenőkkel is rendelkező háromszékiként a Beszterce-Naszód megyei Kisrebrán született 1938-ban, 1959-ben végzett a kolozsvári Bolyai Tudományegyetem geológusmérnöki és földrajztanári szakán. Az egyetem évek alatt erősödött meg benne a

Beder Tibor
1938–2020

magyarságtudata, akkor bontakozott ki érdeklődése a környező világ iránt. Gyalogosan bejárta Kolozsvár környékét, később Erdély és Székelyföld különböző vidékeit. Csíkszeredában telepedett le, ahol beindította a Jöjjön velünk! természetjáró mozgalmat. 1981-ben határozta el, hogy gyalogosan keresi fel a törökországi Macarköy falut, ahol 500 évvel ezelőtt odaszármazott magyarok utódai élnek – erre 1990-ben nyílt lehetősége. A rendszerváltás után 12 évig volt Hargita megye főtanfelügyelője, dolgozott megyei önkormányzati képviselőként, közben a székelyek és a török nép közötti kapcsolatot építette.

Mikes 207 levele alapján bejárta és feltérképezte a bujdosók útját, Mikes-zarándoklatokat, a Szent László-kultuszra alapozva Lármafa-találkozókat szervezett. Több kopjafát és székelykaput is állíttatott Törökország különböző településein, többek között Rodostóban (Tekirdag) is, mely város díszpolgári címét is elnyerte.

Tapasztalatait, utazásait, meglátásait több kötetben foglalta össze. „Sokszor gondolkoztam, hogy miért érdemes tenni a közért. Rájöttem, az emberekből áradó öröm kárpótol” – mondta egy korábbi, a Csíki Hírlapban megjelent interjújában.

Továbbadta közös történeteinket

„Számomra leginkább történetmesélő volt, aki kutatta és továbbadta a mi közös történeteinket” – fogalmazott a halálára írt Facebook-bejegyzésében Kelemen Hunor. „Gyermekeknek, ha az iskolapadok előtt állt vagy utazásai során Erdélyben, Törökországban, az Egyesült Államokban, és ki tudja, még hány helyen, amerre járt. Közéleti emberként pedig mindig a közjó szolgálata és a felelősségtudat vezérelte. Ma elvesztettük őt, de történetei velünk maradnak, és ezáltal ő maga is” – fogalmazott a szövetségi elnök.

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Beder Tibornak a székelyföldi autonómiába vetett hitét emelte ki nekrológiájában. „Oktatói és közéleti munkássága során a legnehezebb időkben is képes volt hitet, reménységet adni, példát mutatni közössége számára, méltósággal viselve a kommunista diktatúra elletetlenítési kísérleteit. Beder Tibor írásaiban a magyarság eszmeiségét, a Székelyföldön való megmaradást hirdette, irányt mutatva abban, hogy miként lehet magyarnak, székelynek és embernek lenni még a legnehezebb időkben is (...) Erdélyi magyar közösségünkért végzett fáradhatatlan munkája, kiállása mindannyiunk számára példamutató marad” – búcsúztak tőle az EMNT vezetői.

P. M.

Büszke a Báthory-örökségre a BBTE új rektora

A Báthory István erdélyi fejedelem koráig visszanyúló dicső múlt büszke felvállalásával, illetve a romániai nacionalista-szélsőséges idők, a kommunista mentalitás ostromozásával és a történelemhamisítás elítélésével idézte fel Daniel David, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem új rektora a kolozsvári székhelyű felsőoktatási intézmény megalapítását, amely május 12-én, éppen 439 évvel ezelőtt történt. A BBTE honlapján olvasható magyar nyelvű közleményben emlékeztetnek: 1581. május 12-én Báthory István uralkodó, Erdély fejedelme és a korszak egyik legnagyobb európai államának, a Lengyel–Litván Uniónak királya királyi alapítólevelével felállítja a kolozsvári (Claudiopolis) Academia Claudiopolitanát a Farkas utcában. A BBTE megbecsüli és tiszteletben tartja akadémiai hagyományát című közlemény szerint páratlan lépés volt ez abban a korban, hiszen a mai Románia területén akkor nem létezett más, egyetemi státusú intézmény, és az akkori Magyarország területén is ez volt az egyetlen aktív egyetemi intézmény. A királyi alapítólevél felhatalmazást adott, hogy „baccalaureusi, magisteri és doctori” szinten bocsásson ki oklevelet két, latin nyelven oktató karon: a filozófián (3 éves képzés), amelyet a teológiai kar képzése (4 éves) követett. Az akadémia működését pápai jóváhagyással a jezsuita rend szervezte és vezette; 1583-ban a pápa az intézményhez egy római katolikus papnevelő intézetet csatolt. A működés kisebb megszakításai, újrakezdések után az intézmény fokozatosan fejlődik, majd Universitas Claudiopolitanává válik: az eredeti két kar egy jogi (1774) és egy orvostudományi (1775/1776) karral egészül ki. 1753-tól császári egyetemmé válik, latin és német nyelvű oktatással, amely immár nem kifejezetten katolikus/jezsuita irányultságú. 1786

után az Universitas Claudiopolitanát egyetemi rang nélküli felsőoktatási intézménnyé alakítják (dockori címet nem ad), később pedig az Orvosi-Sebészeti Intézet (1850 után) és az 1863-ban újraalapított Királyi Jogakadémia marad fenn. Ez a két félegyetemi felsőoktatási intézmény 1872-ben beépül az új kolozsvári magyar egyetembe, amely 1919-ben Kolozsvári Román Tudományegyetemmé alakul át. A kommunizmus időszakában, 1959-ben a magyar egyetem utódja, a Bolyai Egyetem és a román egyetem utódja, a V. Babeş Egyetem Babeş–Bolyai Tudományegyetem (BBTE) néven egyesül – idézik fel a BBTE közleményében. Daniel David pszichológus, az egyetem két és fél hónapja megválasztott rektora emlékeztetett, az Acadiamegalapításakor Báthory István fejedelem azt nyilatkozta, hogy az intézménynek ugyanolyan méltósággal kell rendelkeznie, mint Franciaország, Németország, Olaszország vagy Spanyolország hasonló intézményeinek; később a bécsi udvar az egyetemet ilyen szintre emelte. Ezt a kiválóságon alapuló akadémiai kultúrát az egyetem történelme során folyamatosan fenntartotta – fogalmazott a rektor. „Nemcsak az 1581-es dátum jelenik meg az egyetem címerében, hanem az alapító által megszabott irányt követjük a »Traditio nostra unacum europae virtutibus splendet« mottóval, valamint a »Tradiño et Excellentia« értékeket szem előtt tartva. Ezenkívül egyetemünket a közelmúltban befogadta a GUILD-közösség, a legrangosabb európai world class egyetemek közössége; ez is jelzi, hogy nem maradunk meg a szimbólumok szintjén, hanem lehorgonyozunk a rangos nemzetközi akadémiai valóságban is” – idézi a közlemény Daniel Davidot. Mindezek ismeretében a BBTE első embere felháborítónak tartja, hogy a

közelmúltban az intézmény nem kapta meg a neki járó tiszteletet és elismerést. „Elképesztő számomra, hogy az országban a nacionalista-szélsőséges idők és/vagy a kommunista mentalitás a felismerhetetlenségig redukált egy ilyen egyetemet. A romániai felsőoktatás történelemének átírása által elkövetett torzítás egy olyan romániai egyetem figyelmen kívül hagyásához vezethetett, amely 1585-ben felsőoktatási intézmény szintjére emelkedett, a 18. század elején tucatnyi baccalaureusi, magiszteri és doktori fokozatot nyújtott, majd 1753-ban császári egyetemmé vált, s rendelkezett a korszak négy klasszikus karával (filozófia, teológia, jog, orvostudomány) – szögezte le Daniel David. A globalizáció és az internet korában azonban ezeket a torzításokat már nem szabad fenntartani, a helyzetet úgy kell feltárni, ahogyan valóban volt, tehát van még, mit tanulnunk. Lássuk például, hogyan szólította meg Mária Terézia császárnő 1775-ben ezt az akadémiai közösséget: »Kimagaslóak, dicséretre és tiszteletre méltók, csodálatosak... általunk őszintén szeretett közösség... örömmel határozunk úgy, hogy legalábbis az elkövetkezőkben a kolozsvári egyetemen bevezetünk egy orvostudományi kart.« Nos, ha manapság politikusainknak ennek a tiszteletnek legalább egy töredékével viseltetnének a tudományos közeg irányában, akkor Románia másképp nézne ki!” – jelentette ki a BBTE március elején megválasztott rektora. Mint ismertetes, Daniel David pszichológus, korábbi rektorhelyettes Ioan Chirilă ortodox teológussal mérkőzött meg a multikulturális Babeş–Bolyai Tudományegyetem rektori tisztségéért. A szatmárnémeti születésű Daniel David a BBTE-n szerzett pszichológusi diplomát, és ugyanitt szerezte meg a doktori fokozatot is.

HÍRÖSSZEFOGLALÓ

Regényt, verseket ír az ötödikes marosvásárhelyi Zsidó Emese Tímea

Kellettek a versek, hogymondhassuk a varázsigét

Zsidó Emese Tímea a marosvásárhelyi volt 20-as számú, ma Tudor Vladimirescu Általános Iskola 5. C osztályának tanulója, akire osztályfőnöke, Gruman Aida hívta fel a figyelmünket. A verseket, verses meséket, regényeket író diáklánynak nemrég jutott tudomására, hogy a budapesti Szabó Ervin Könyvtár és a Móra Szépirodalmi Kiadó által meghirdetett Janikovszky Éva meseíró pályázatra beküldött meséjét a szakmai zsűri elfogadta, és beválasztotta a döntőbe. A továbbiakban a zsűri eldönti, melyik lesz a korosztályában a három legjobb mese, amelyet díjazni fog.

A marosvásárhelyi lánnyal ennek apropóján beszélgettünk.

Zsidó Emese Tímea: „Az a lényeg, hogy csodadolgokat olvassanak, olyanokat, amit még nem olvastak máshol.”

– Miről szól a meséd?

– A négy testvér a címe, a négy évszakra szól, arról, hogy nyár és a tél szerepet cserél, a tél nyarat kell hogy csináljon, a nyár meg telet.

– Mit írtál hamarabb, verset vagy mesét?

– Először kisebb meséket írtam, vagyis nem én írtam, hanem diktáltam édesanyámnak, és ő írta le, mert akkor még nem tudtam írni, de amióta ismerem a betűket, azóta írok verseket.

– Tehát a mesével kezdődött. Hogy születtek a történeteid, miből ihletődöttél?

– Sok mesét és verset olvastam anyukám nekem kiskoromban, és néha eszembe jutott egy-egy ötlet, amiket leírtam. A környezetemet néztem, és az élményeim alapján találtam ki a történeteimet, a meséimet.

– Hogy kezdődött a versírás?

– Egy-egy rímelő rész bekerült a mesékbe, vagy ha mágikus mesét írtam, oda is kellettek olyan versek, mondókák, amellyel kimondtuk a varázsigét, és onnan alakult ki a versírás.

– Emlékszel egy pontos dátumra vagy napra, évre, amikor megszületett az első versed, amelyről érezted, tudtad, hogy az már igazi vers?

– Negyedik osztályban a tancimnak írtam egy verset. Vagyis abban az évben írtam már verseket, de az, amit az év végén írtam, az határozottan ilyen volt. A tanév végén egy osztálytól elbúcsúzó verset írtam, mert átkerültem egy másik iskolába. A tanító néni szervezett egy ünnepélyt, és megkért, hogy írjak egy verset az osztálytársaimról. Azt mondták, annyira jól sikerült, olyan nagyon eltalálta az osztálytársak jellemvonásait, hogy mikor elszavaltam a szülők és az osztálytársak előtt, megtapsoltak. Nagyon pozitív fogadtatás volt, elismerést jelentett ez nekem.

– Milyen gyakran írsz verset?

– Mostanában, mivel kijárási tilalom van, (május 8-án beszélgettünk – szerk. megj.) hátra szoktam menni a kertbe, van nekem ott egy kakasülöm, több raklap egymáson, oda felülök. Amit észreveszek, jól megnézem, hogy mi jut róla eszembe, és úgy megpróbálok írni róla egy verset.

– Kézzel írod egy füzetbe, vagy bepötyögöd a telefonodba?

– Az újabb verseknek van egy füzetem, abba vezetem már eléggé régóta.

Oda kézzel írom, és aztán onnan beírom a laptopba.

– Naponta írsz több verset is?

– Szoktam írni, de nem épp minden nap. Mert mikor nincs ötletem, sajnos nem tudok, és mostanában egyre kevesebbet írok, mert már nincs miről írnom, mert már mindent láttam az udvarból. Az élményekről is szoktam néha írni, de most már az is egyre kevesebb.

– Tehát élményekre van szükséged.

– Igen.

– Beírod a füzetbe. De előbb fejben még dolgozol rajta, vagy ahogy jönnek a sorok, írod is be?

– Először gondolkodom rajta, a fejemben többször is elmondom, és amikor tökéletes, akkor leírom a füzetbe.

– Megmutatod valakinek?

– Mindig amikor írok egy verset, rögtön elolvasom az anyukámnak.

– Megbeszélitek, mit mond?

– Mindig pozitív véleményt mond. Utána várom, hogy több verset írjak, és egyszerre írom be a számítógépbe.

– Megtörtént az, hogy amikor gépetted be, úgy érezted egy-egy versnél, hogy változtatni kell rajta, esetleg egy kicsit átírni?

– Egy-egy szót ki szoktam javítani, vagy még írok hozzá egy szakaszt, ha eszembe jut, de nem nagyon szoktam egyébként rajta változtatni.

– Anyukád után ki az, akinek megmutatod?

– Az osztályfőnöknek szoktam. Ő is mindig tökéletesnek látja.

– Eddig számoltad, hogy hány verset írtál?

– Összesen ötvenet.

– Rövidebbek, hosszabbak?
– Általában három-négy szakaszos verseket írok. Hogyha egy élményről vagy egy meglevő eseményről kell írnom, akkor szoktam többszakaszos verseket írni.

– Utólag visszaolvasod a korábbi verseidet? Mondjuk azt, amit egy évvel ezelőtt írtál?

– Néha, és ilyenkor veszem észre a hibáimat. De nem szoktam változtatni rajtuk, úgy hagyom.

– Van olyan versed vagy verseid, amelyeket nagyon szeretsz, különösen büszke vagy rájuk, vagy kiemelkedőnek tartasz valamiért esetleg?

– Mindenik a maga módján szép, és mindegyiket szeretem.

– De mégis, ha valamelyik közelebb áll a szívedhez?

– Az a negyedik osztályos versem, amit az év végére írtam, ami az osztálynak nagyon tetszett.

– Nyomatásban is jelentek meg ezek közül?

– Megjelentek többször is újságban, a Napsugárban. Nagyon boldog vagyok, mikor látom kinyomtatva egy-egy versemet.

– Regényt is írtál, mesélnél erről is?

– Nemcsak egyet írtam, már ezelőtt többet is elkezdtem, csak nem mindegyiket fejeztem be. Vagy hármát fejeztem be eddig.

– Mennyi idő alatt írsz meg általában egy regényt?

– Egy-két hónap alatt. A téma van úgy, hogy egy mesének indul, de regény lesz belőle. Több regénynek is nekifogtam, de az ötletet nem tudtam folytatni, vagy nem volt időm, és elfelejtettem továbbírni. Ha visszanezém ezeket, kis idő múlva még jöhet több más ötlet, és így folytatom.

– Miről szólnak ezek a regények?

– A legelső regényem, amelyet azt hiszem, tavaly írtam, A szellem kincse a címe, inkább kisebbeknek szántam. Be is fejeztem, elég rövid, és elég sok hibát találtam benne most, hogy visszaolvastam. Kb 40-50 oldal, már nem emlékszem pontosan. 32 fejezetből áll,

és nagyjából egy fejezet egy oldal szolgált lenni. Tehát nem olyan hosszú.

– Kijavítod a hibákat, átírod?

– Már nem írom át, mert vannak más regényeim, újabbak, amelyeket szeretnék befejezni. És ha kijavítanám a hibákat, az egész regényt át kellene írnom. És nincs nagyon kedvem sem hozzá, de időm sem. Elégge elfoglalt vagyok, na jó, nem most, de ha nem lenne ez a karantén, akkor sokkal több figyelmet fordítok az iskolára, és azonkívül más hobbim is van.

– Az eddig megírt regényeid közül melyiket szereted a legjobban?

– A Makó élete a címe, és egy kis teknősbékről szól, aki megismert több véleményt, ezt nagyon szeretem. Van nekem teknőceim, és néha elképzeltem, milyen érzés nekik így élni, és leírtam, hogy én, ha teknős lennék, hogy érezném magam. Ezt is elolvasta anyukám, és neki is nagyon tetszett. Nekem azért tetszett ez annyira, mert minden állat, élőlény, ami a házban van, véleményt mondott, ezek véleményét hallotta a kisteknőc az emberekről. Mert többet meg akart róluk tudni. Ez elég hosszú, 60 oldal biztos van. Elkezdtem az elején írni, aztán egy ideig nagyon elhanyagoltam, mert nem volt már ötletem és türelmem írni, de aztán megint nekifogtam, és nagyon hamar befejeztem.

– Naponta írtál három-négy oldalt?

– Amikor a közepénél tartottam, akkor naponta három-öt oldalt írtam, amikor már a vége felé közeledtem, gyorsan leírtam vagy öt fejezetet, húsz oldalt.

– Amikor regényt írsz, könnyen be tudod fejezni?

– Igen, mert nekem, ha írom, ha nem, megvan már a gondolat, hogy mivel kell befejeződnie, mi legyen közötté, és csak a párbeszédet meg a történetet kell kitalálnom.

– Ezeket a regényeket anyukádon kívül másnak is odaadtad, hogy elolvassa? Barátnőnek, osztálytársnak...

– Az első regényemet elolvasta az egyik osztálytársam, mert megbeszéltük, ha kiadják, akkor ő fogja illusztrálni, mert nagyon szépen rajzol, és ő a legjobb barátom. Neki is nagyon tetszett, de mindenki

mástól pozitív visszajelzést kaptam. Ez volt A szellem kincse.

– Említetted, hogy szeretnétek volna kiadni. Mi történt?

– Ezelőtt egy évvel a Kreatív kiadónál próbálkoztunk, elküldtük oda a regényemet, aztán meg a verseimet. Mondták, hogy ügyes vagyok, meg minden, de a regénnyel az volt a gond, hogy túl rajzfilmes volt, a verseknél, hogy nagyon kavarodott, vagyis egyik nagyon kis gyerekeknek szólt, két-három éveseknek, mások meg nagyobbaknak.

– Szándékodban áll verset, mesét írni továbbra is?

– Mesét nem annyira, inkább verses mesét és regényeket, mert azt is nagyon szeretem. Kalandos regényeket szeretek írni, kitalálni a történeteket.

– Van valóságalapja a történeteidnek?

– A regények esetében mindig egy létező dologból indulok ki, és onnan haladok a kitalált, nem létező történet felé. Az a lényeg, hogy csodadolgokat olvassanak, olyanokat, amit még nem olvastak máshol.

– Nemrég volt egy verseny az iskola másként hetében, és díjat is nyertél.

– Az volt a feladat, hogy készítsünk egy bábelőadást bábokkal, és az osztályfőnököm javasolta, hogy a János Vitézből. Már megvolt az ötlet a bábokra meg a bábszínházra, de gondoltam, eltérőbb legyen, a történetet nem párbeszédben mondják, hanem versebe foglalva egy személy felolvassa, és a bábokat azok szerint fogjuk mozgatni. Egy egész napot rászántam, a kistestvérem is segített. Egy nap alatt megírtam a verset, megcsináltuk a bábokat, regeltől estig dolgoztunk, este 7 óra fele elküldtük az osztályfőnöknek a videót a kész előadásról.

– Sikeres volt?

– Második helyezést nyert az Iskola másként hetén, mert ez egy olyan verseny volt, ahol a Facebookon begyűjtött lájkok alapján hirdettek nyertest.

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com

Az online oktatás kihívásai, óvoda közösség nélkül

Optimista embernek tartom magam, és amikor valamilyen fricskát mutat az élet, rögtön azt kezdem el keresni, hogy mi lehet ennek a pozitív hozadéka. Rájöttem, ha így közelítek meg dolgokat, legyen a magánéletemben, avagy szakmai területen, sokkal könnyebben elviselem és sokkal világosabban látom, hogy mi lenne az én feladatom a szokatlan helyzet feloldásában.

Szokatlan helyzettel pedig meglepett az élet. Nem volt rá precedens a mi korunkban, hogy hasonló intézkedéseket kellett volna hozni és elviselni. Nemcsak országunkban, hanem a világon szinte sehol.

Magánemberként hirtelen azt éreztem, hogy de jól jön ez a pár nap. Amint kiderült, nem pár nap lett, hanem hosszú hetek. Kapunk fizetést – bizony jól jön, mert a tartalékok hézagosság szinte minden tanügyinek (és nem azért, mert elisszák). Nyilvánvaló, hogy dolgozni is kell érte. Nincs is semmi baj. A kérdés csupán az, hogy hogyan, milyen eszközökkel?

Felszerelés nincs, elvárás viszont van

Hát szólnék az eszközökről. A pedagógusok nagy része saját elektronikai eszközével dolgozik. Akkor, amikor meg kellett volna tennie, az oktatási rendszer nem látta el őket olyan eszközökkel, amelyeknek használatát sok esetben kötelezi (lásd leadnivaló tervek, beszámolók, képzések stb.). Feltételezik a számítógép kezelését olyan szinten, hogy oktatásba bedobható legyen azonnal. És kötelező annak, akinek lehetősége van rá. Mi szert állapítható meg a lehetőség vagy a kötelező mivolt? Egyetlen válaszom van csak rá: a pedagógusi lelkiismeret szerint. Mert ugye, milyen is lenne, ha egy pedagógus nem tudna begépelni, megszerkeszteni egy szöveget, nem tudna navigálni az interneten, és nem tudna dolgozni néhány platformon?

Tud, mert van lelkiismerete. Tömeges ingyenképzésre nem igazán volt példa, és az eszközökkel való felszerelésre sem. Elvárásokra annál inkább...

Na de a pedagógus azért pedagógus, mert lelkiismeretes ember elsősorban, és törekszik lépést tartani a korral. Pedagógusaink nagy része rendelkezik alapvető IT-ismeretekkel, ám ahogy kiderült, hogy teljesen új oktatási felületeken kell elboldogulniuk, és bizo-

Az óvodai nevelés egyik legfontosabb területe a szociális nevelés, amit közösség nélkül igencsak hiányosan lehet megvalósítani. Az oktató mesék elszállt szavak, ha nem támasztják alá a mindennapi jó gyakorlatok. Tehát ez a fele az óvodai oktatásnak mindenképpen csorbult. Vannak azonban más területek, ahol lehet otthoni környezetben is fejleszteni a gyerekeket.

nyítaniuk, rögtön, mintha megragasztózták volna a székét, reggeltől estig gép előtt ragadtak. Közben felébredtek, vagy felébresztették a tanítók házait, és kezdtek tanfolyamokat szervezni. Nekiugrottak a pedagógusok, aztán a felénél kiderült, hogy nem neki való, nem az ő gyerekeinek vagy szakának megfelelő. Ez a gyors abrakolás kérdéses, hogy mennyit segített. Közben az információk olyan áradata zúdult a pedagógusokra a számítástechnika

teréről, amelyeket gyakorlat híján aligha képesek feldolgozni.

Eddig viszont csak a pedagógus eszköze került szóba. Hol vannak a gyerekek? Annak ellenére, hogy a szülők, sőt a kicsik többsége rendelkezik okostelefonnal, van egy réteg, amely semmilyen eszközzel nem bír. Pontosan azok, akikkel másként is nehezebb boldogulni az iskolában, óvodában. Velük mi lesz? Mikor akarnak rájuk is gondolni? Eltelt két hónap, és még sehol semmi. Az ő tanuláshoz való jogukat és ama bizonyos sokat emlegetett, nagy értékű nyugdíjakhoz való jogot lehet egy lapon emlegetni?

Általánosan bennem ezek a kérdések merültek fel. És ehhez próbáltam-próbálok pozitívan hozzáállni.

A kisgyerek, aki nem tud olvasni, milyen online oktatásban részesülhet?

Óvónőként specifikus a helyzet. Az óvodai nevelés egyik legfontosabb területe a szociális nevelés, amit közösség nélkül igencsak hiányosan lehet megvalósítani. Az oktató mesék elszállt szavak, ha nem támasztják alá a mindennapi jó gyakorlatok. Tehát ez a fele az óvodai oktatásnak mindenképpen csorbult. Vannak azonban más területek, ahol lehet otthoni környezetben is fejleszteni a gyerekeket, némelyik területen akár hitelesebben is. Ilyenek például a rutinok.

Csak hogy a kisgyerek, aki nem tud olvasni, milyen online oktatásban részesülhet? Ez rögtön behatárolja a teret is, hogy miben mozoghatunk: a szülőnek is ismert, könnyen kezelhető kommunikációs felületet kell keresni, hiábavaló a legvagányabb, komplex elektromos tervezés, ha a szülők nem bírják kezelni, vagy elvesznek a részletekben. Azt használjuk magunknak, az online oktatásra szemeljünk ki olyan bevált felületet, amely nem idegen a szülők számára.

Számomra a Facebook-csoportban való kommunikáció volt a legkézenfekvőbb, hiszen ott már otthonosan mozgott a csoport szülői közössége. Csak arra kellett megtanítani, hogy legyenek figyelmesek, mert mindennap lesz „meglepetés”. Mondhatom, vették a lapot, és naponta benéztek a csoportba. És arra is meg kellett tanítani a szülőket, hogy előbb ők olvassák el maguknak a napi ajánlásokat, és azután forduljanak a gyerekekhez, miután ők már értik, hogy mire gondoltam, és felmérték, miként tudják otthon megoldani. Megjegyezném itt, hogy kínoisan próbáltam arra ügyelni, nehogy a gyerekeket a képernyő elé ragasszam, ezért szoltam elsősorban szövegben a szülőkhöz, csak hogy el ne felejtsek egymást a gyerekekkel, készítettem pár videót, amint mesélek nekik.

Milyen kihívásokkal kellett szembenézni?

Igencsak kihívás volt megértetni a szülőkkel, hogy nem vakációra mentek a gyerekek, hanem egy megváltozott tanulási helyzetbe kerültek. Majdnem mindenki arról számolt be, hogy jól megvannak, játszanak egész nap otthon azt, amit akarnak. Én meg egyre jobban éreztem, hogy meg kell értetnem: egy kisgyerek életében fontos a rendszeresség, hogy nemhogy semmi baja nem lesz a gyerekeknek, ha naponta azt mondják, hogy most óvodást játszunk, hanem hozzájárulhatnak ahhoz, hogy az éppen korosztályuknak való ismeretek világában közösen elmélyüljenek.

Kihívás volt elfogadtatni a szülőkkel, hogy ne tekintsenek feszítő kötelességgé erre, hanem inkább mint egy lehetőségre: jobban megismerni gyermekük azon képességeit, amelyek fejlesztését egyértelműen az óvodára bízta. Ügyelni kell viszont arra, hogy elvárásaik a reális értékek között maradjanak, és hogy a gyerek önálló gondolkodását ne gátolják. Magyarán ne oldják meg az esetleges feladatokat a gyerekek helyett (pl. megfigyelni a fát – hagyni, hogy ő mondja el, miket vesz észre rajta, kísérletezni a vízben merüléssel – engedni, hogy ők tapasztalják meg, és vonják le a következtetéseket, rajzolni úgy, ahogy ő szeretné, stb.).

Igazi kihívás, hogy olyan közlési módot találni se könnyű, amely a szülőt nem kioktatja, elbizonytalanítja szülői mivoltában, hogy eddig valamit nem jól csinált, például nem foglalkozott ilyen intenzíven a gyerekekkel. (Éppen

saját szavaimmal igyekeztem közvetlen hangnemben, néha humorosan fogalmazni, és kevesebb linket küldeni, inkább fotókat, mert hajlamos az ember elkalandozni, és elfelejteni a gyermeket, ha egyszer belép az internet mági-

Az óvodai nevelés egyik legfontosabb területe a szociális nevelés

ezért nem javasolok én minden napra mesét – hadd válasszanak ők a saját kincstárukból.)

Rugalmasan kellene alkalmazni a tantervet

Legalább ekkora kihívás a „mit” kérdése is. Van az éves tervünk, miszerint haladni óhajtottunk a tanév folyamán. Pontosan meghatározott célokkal, feladatokkal, tudatos tervezés ez. De mi van akkor, amikor a megvalósítás is megváltozott körülmények közé kerül? Próbálok valamelyest lépést tartani az a tervvel, de azt gondolom, hogy nem lehet merev keretek közé szorítani, inkább rugalmasan kell alkalmazni az éppen adódó napi időjáráshoz, a visszajelzésekhez, helyi eseményekhez, amelyek a szülőknél is kedvesek. Ugyanakkor, mivel a gyerekek és szülők képességei is különböznek, egy szélesebb skálát igyekeztem felkínálni, megjegyezve, hogy válasszák azt, amihez otthon anyaguk van, amit jobban kedvelnek. Ugyanakkor elsősorban a

kus világába. Saját munkákat és saját környezetet fotóztam, ezt hitelesebbnek gondoltam. Ugyanerre kértem a szülőket is. Képek helyett amennyire lehet, ki a természetbe. És ne mindenki az almát figyelje, ha épp az ablak alatt virágzik a magnólia vagy a a szilvafa.

Kihívás a feladatok nehézségét és mennyiségét összeállítani úgy, hogy elérhető legyen a szülők számára a megvalósítás, ellenben túl soknak érezhetik és abbahagyják pár nap után. Igyekeztem olyan napi feladatokat vagy lehetőségeket kínálni, amelyeket megértse nek elsősorban a szülők, hogy tudják mit tegyenek és hogyan, hogy ne terheljem főként azokat a szülőket, ahol több gyermek van a családban, esetleg iskolás, akivel tanulni kell.

A szülő nem pedagógus

Kihívás úgy szervezni az online oktatást, hogy eljusson minden gyerekhez. Mivel a szülők segítsége elengedhetetlen az óvodai online oktatás megvalósításához,

eleve két síkon kell haladni a tervezéssel: egyik a szülőknek szól, a másik meg a gyerekekhez kell hogy eljusson. Figyelembe kell venni viszont, hogy a szülő nem pedagógus, nem valószínű, hogy éppen arra gondol a pár szóból, amire az óvónő.

Még fennálló kihívás, hogy jó lenne mindenkit bevonni a visszajelzésbe. Van, aki látja a napi anyagot, de soha

azonnal, hogy visszajelezzek. Tehát gyakorlatilag egész nap pittyeg a telefon, és én jövők a csodálkozással, dicsegetéssel, biztatással.

Az egész nap az online oktatásról szól. Beszéltem pedagógus barátaimmal, mindannyian arról panaszkodnak, hogy látástól vakulásig próbálnak megfelelni a helyzetnek. Szemük kivörösödve, agyuk leterhelve. Mindannyian arról

értékelve a gyerekek, és tetőzi, hogy a végzős osztályoknál még nagyobb a zűrzavar.

Nem kell szőnyeg alá söpörni a negatívumokat

Tapasztalataim? Mint a klasszikus félig tele pohár. Aki bekapcsolódik, nyerhet családként, egyénileg, de sajnos vannak, akik nem hajlandók elfogadni, hogy ez kényszerhelyzet, hogy ebben is tenni kell valamit. És nem azt kell tenni, hogy kritizáljuk a pedagógust, hogy „mit akar, én tanítsam a gyermeket, s ő veszi fel a fizetést”. Mondja mindezt az, aki esetleg abból a segélyből él, amiért soha semmit nem tett. Miért ne beszéljünk erről? Miért söpörni szőnyeg alá a fájó megjegyzéseket? (Legalább itt, magunk között mondjuk ki.) A szülők nagy része viszont ennek ellenére komolyan veszi és segíti gyermekét, igaz, a kezdeti lendület, amikor azt hitték két hétről lesz szó, csapant. Szintén szülők megjegyzéseiből arról is értesültem, hogy egyes tanerők alig tesznek fel feladatot az otthon lézengő gyerekeknek, mások meg sokkal többet adnak, mint rendes iskolaidőben. Vajon tudom, hogy mi tartozik a pohár tele részébe, és mi az üresbe?

És mégis... Mert optimista vagyok, találok szépet, jót, örömet ebben is. Például azt, hogy a családok több időt töltenek együtt a kialakult helyzet miatt, az online oktatás miatt pedig több minőségi időt töltenek a gyerekekkel. A szülőtársak visszajelzései révén betekintést nyernek arról, hogy gyerekeik mire képesek a többi gyerekhez viszonyítva, és arról is, hogy ők maguk mennyire képesek megfelelni az új helyzetben szülőtársaikhoz viszonyítva, miközben megosztják egymással tapasztalataikat. Mindezek mellett betekintést nyernek abba, hogy milyen sok fontos dolog történik az óvodában, hogy az egyszerű mondókának mekkora szerepe lehet, hogy nemcsak azért tapsolunk, mert jókedvünk van.

Lehet, hogy a pedagógusi státus más szintet kapott?

Kiderül majd. Bízunk magunkban, tegyük a dolgunk, és szeressük a gyerekeket szüleikkel együtt. Ebből csak jó lehet!

CSEREI IZABELLA

csizabella@gmail.com

FOTÓ: PIXABAY

Képek helyett ki a természetbe

nem jelez vissza. Próbáltam videót készíteni a szülőknek, amelyben szó esett az otthoni oktatás hogyanjáról, ebbe belefoglaltam, hogy mennyire fontos a visszajelzés a továbblépés szempontjából. Nem volt hatásos az sem, hogy a beküldött virágos és madaras képekből köszöntő bemutatót készítettem anyák napjára meglepetésként. Gondoltam, a csendben sunyítókat megmozgatja, hogy nincs ott a saját gyerekük munkája. Tévedtem.

Kihívás az is, kisgyerekekről lévén szó, hogy a visszajelzésekre azonnal válaszolni kell, mert tudom, hogy anya elküldi pl. a fotót egy munkáról, és a gyerekek is elmondja. Az meg várja

számolnak be, hogy jobban elfáradnak, mint amikor közvetlenül a gyerekekkel dolgoznak, és hogy sokkal több időt emészt fel ez a kialakulatlan munkaforma. Legtöbbször a gyereken észlelhető azonnali visszajelzést hiányolják, hiszen az adja a pedagógus nagy felelősségét, hogy mindenkire figyel, és kellőképpen reagál. Így inkább saját vonala szerint halad a pedagógus, a gyerekek egyéni fejlesztése, felzárkóztatása kisebb mértékben valósul meg. Ezenkívül csak kapkodják a fejüket. Szinte óráról órára változik, hogy mivel kell bizonyítani, hogy dolgozol, hogyan kell tervezni, hogy lesznek minősítve vagy

Székelyudvarhelyi, valamint televízióban sugárzott egész estés premiert is terveznek az alkotók

Legendáriumos „rajzfilmcsokor” ajándékba

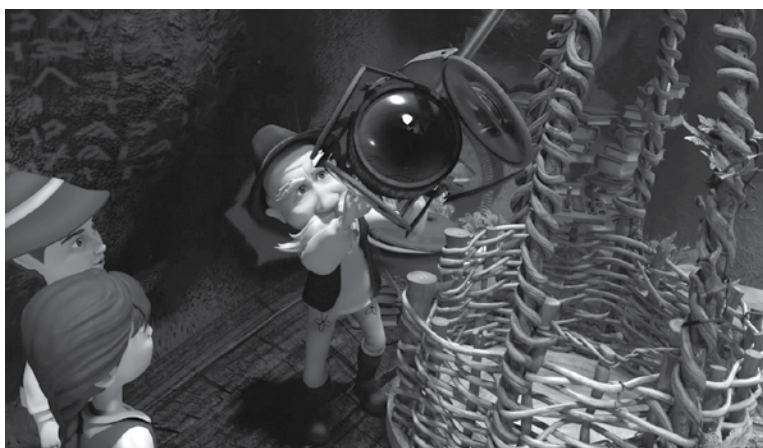
Minden szerdán este online tekinthetik meg a gyerekek a Székelyföldi Legendárium rajzfilmjeit. Az alkotók az új évad premier előtti vetítéseivel szeretnék könnyebbé és kellemesebbé tenni az otthon töltött időt.

Egyre többen követik figyelemmel a Székelyföldi Legendárium rajzfilmjeinek online közvetítését. Az új évad premier előtti vetítéseit kezdetben 700 ember nézte, két hete ez a szám már megduplázódott – mondta Fazakas Szabolcs, a Legendárium ötletgazdája, a rajzfilmsorozat képi forgatókönyvírója. Hozzátette, több pozitív visszaigazolását is kaptak, és egy gyerek megformázta Csetlik figuráját plastelinből, amelyről fotót küldött. „Minden szerda este fél nyolckor levetítünk egy részt, majd töröljük. Nem hagyhatjuk fenn a Facebook-oldalunkon, mert ezt a televíziók sugározzák majd. Most csak egy úgynevezett karanténos ajándékot szeretnénk volna adni mindazoknak, akik otthon ülnek” – fogalmazott a rajzfilmek operátőre. Rámutatott, július elsején lett volna az egész sorozat premierje, de tekintettel a járványügyi helyzetre részenként mutatják be az alkotásokat. Ezek még nem végleges változatok, kisebb változtatásokkal kerül majd képernyőre.

„A rajzfilmeket átadjuk az M2 csatornának bejátszásra, szeretnénk egy egész estés premiert. 120 percünk van összesen, ami eddig készült a stúdióban. Tervezünk egy premiert Székelyudvarhelyen is, de sok minden függ a korlátozásoktól, hogy hány ember lehet majd egyszerre egy helyen” – részletezte a producer. Hozzátette, a közösségi oldalon való vetítéseket akkor is folytatják, ha véget ér a szükségállapot, ugyanis nagyon sok gyerek várja az új részek megjelenését. Tíz epizódot láthat a közönség, mostanáig levetítették A varázspatkó, A Tejút, Nagyapó mesefája, A rusnya terpék, Ször Manó krónikája és A varázsfurulya című részeket.

Az első részben Rika és Zete megtalálta a varázspatkót, amit Csaba királyfi lova hagyott el, és amit az Ördög is szeretne megkaparintani. Menedékként az Ördög elől a Nagyapó kertjében álló mesefába rejtőztek. Ez egy olyan mesefa, ami addig marad életben, míg az emberek nem felejtik el a legendákat, ez az emlékezet táplálja ugyanis a fa gyökereit. A negyedik részben már Rika és Zete egyre szövevényesebb kalandjaiba bekapcsolódik Csetlik és Botlik is. A legenda szerint a rusnya terpék az Almási-barlang mélyén rejtőznek, az Ördög pedig egy varázslat segítségével csalja őket elő, hogy legyenek csatlósai, és segítsenek neki megszerezni a varázspatkót.

Nemrég Szent László király legvitézesebb kard- és tollforgatójával, Ször Manóval is megismerkedhettek a gyerekek. A Ször Manó krónikája című rész főszereplője a székelyderzsi falfreskón keresztül a világhírű Szent László-legendát, a leányrabló

Elkészült az első évad angol nyelvű szinkronja, dolgoznak a második évadon is

kun történetét mesélte el Rikának, Zetének és persze minden érdeklődőnek. A Legendárium-sorozat legutóbb közvetített részében Nagyapó ifjú legényként tűnt fel, Zete és Rika pedig megismerte Firtos várának és a Likaskőnek a történetét, amelyben Nagyapó varázsfurulyájának is fontos szerep jutott.

Fazakas Szabolcs arról is beszámolt, hogy már elkészült az első évad angol nyelvű szinkronja, valamint dolgoznak a második évadon is. A Pogány-vár forgatókönyve kész van, a többi legenda feldolgozásáért pedig majd elmennek Moldovába, Felvidékre, Kárpátaljára.

A Székelyföldi Legendárium 2008-ban indult civil kezdeményezésként azzal a céllal, hogy összegyűjtse és a gyerekek számára szerethető módon adja át Székelyföld szellemi kulturális örökségét, ma is közzsájon forgó mondáit és legendáit. Elsőként egy 156 székely mondát és legendát tartalmazó térképet és könyvet készítettek. 2012-ben megnyitották az első székelyföldi rajzfilmstúdiót. A rajzfilmekhez a valós helyszíneket bemutató, ismeretterjesztő kisfilmeket is készítettek, ezeket is bemutatják ingyenes vetítéseiken. Már több ezer gyermek szívébe belopták legendáik szeretetét. Szellemi örökségünk külföldi népszerűsítését segítő rajzfilmjeiket és kiadványaikat angol nyelvre fordítják.

BEDE LAURA

bede_laura@yahoo.com

A Kismari Pista aranyere még az oro

Felettem nem lehet napirendre térni. Ezt anyám mondja, gondolom, valami rossz fát tettem a tűzre. Vagy rossz jegyet vittem haza, az ugyanaz. Fel van paprikázva rendesen. Paprikavörös lett, és lelőtte dr. K. H. G.-t – ezt Örkenynél olvasom, de anyám nem lő le, csak paprikavörös. Doktor se vagyok, de ez nem zavar. Jó szó ez a paprikavörös, de maga az állapot elég rossz – ezt anyámon látom. Minek idegeskedik annyit?

Anyám bejelenti, hogy szobafogság, és egy hétig nem nézhetek tévét. A tévét egyrészt ő szokta nézni, másrészt amúgy is legtöbbször a szobámban vagyok – végre gitározhatok kedvemre, nem nyaggat senki. Miközben ezt végiggondolom, szomorú arcot vágok, hogy anyám ne fogjon szagot. Szomorú arcot úgy kell vágni, hogy elképzeled, hogy valami nagyon rossz dolog történik éppen veled. Például véletlenül száraz morzsába könyökölsz. Az maga a katasztrófa.

Ha bárki észrevenné, hogy színészkedek, már Oscar-díjas lennék.

Egy hét béke, gondolom elégedetten, amikor bemegyek a szobámba, és lehuppanok a fotelbe. Itt bent van gitár, és van Örkeny, ott kint meg minden egyéb, ami zavar. Kicsit sajnálom, hogy csak egy hetet kaptam, de az is valami.

De anyám persze nem fér a bőrében.

Félórányi boldog szobafogság után bejön, hogy segítsen neki megfogni a santa jércét, hogy levágja. Anyám még egy santa jércét sem tud egyedül becserkészni, és mégis én vagyok büntetésben... Szobafogságban vagyok, mondom neki bizonytalanul. Ez arra nem vonatkozik, mondja, és már indul is kifelé.

Megyek utána.

Megfogjuk a santa jércét. Vagyis én megfogom, miközben anyám hadonászik, mint aki legyeket hajt. Amíg anyám elvágja a torkát, én fogom a lábait, hogy ne rugdalózzon. Anyám a jérce szárnyait összefogja az egyik

kezével, a nyakát hátrahajlítja, a csőrét pedig gyakorlott mozdulattal odaszorítja a hüvelykujjával a szárnyai tövéhez. A másik kezében van a kés. A kés élével és a másik hüvelykjével most összecsippenti, és kitepi a tollat a jérce nyakán.

Ekkor következik maga a gyilkosság.

A jérce egész testében összerándul, ahogy a penge átmetszi a torkát, majd ütemesen rángatózni kezd. A bal lába nem rángatózik annyira mint a jobb, abba a halál már korábban beleköltözött, ezért volt santa. Lassanként az egész jércébe beleköltözik a halál, a rángások lassulnak, majd megszűnnek, a vére egy tányérban gőzölög. Holnapra a jérce már leves lesz, és paprikás.

Visszamegyek a szobafogságba. Remélem anyám ebből nem csinál rendszert. Most akkor szobafogság vagy nem szobafogság?

Nem lehet anyám fölött napirendre térni.

Este megint bejön. Gyere, mert jöttek nagyanyádék, mondja. És a szobafogság, kockáztatom meg. Hallgass, és gyere, jön a válasz. Ez így fog menni egész héten. Kimegyek, mert mit csináljak. Itt van nagyapám, nagyanyám és keresztapám, anyám öccse. Közben megy a tévé, mint mindig. Anyám láthatóan elfelejtette, hogy nem tévézhetek. A James Bond megy, Sean Connery játssza a főszerepet. Nem lehet hallani rendesen, mert a családomban – rajtam kívül – mindenki nagyon hangosan beszél, mintha olaszok lennénk. De nem vagyunk olaszok. Nem is nagyon figyelek sem a beszélgetésre, sem a James Bondra: mindkét filmet láttam már.

Végül elkezdem összehallgatni a film foszlányait a beszélgetés foszlányai-val, így már sokkal szórakoztatóbb az egész. Ilyeneket hallok: „A Kismari Pista aranyere még az oroszok álnokságán is túlsz.” Vagy: „Ambiciózus tervek. Mit csinálsz holnap? Én vasárnap?! Semmit!” Vagy: „Az ügynök élve kell. Neked hány tojásod van, Erzsi?”

Közben anyámnak leesik, hogy megy a tévé, pedig elvileg én nem is nézhetném. Pontosan elkapom a pillanatot, amikor rájön, hogy hibázott, de nem akarja elismerni, úgyhogy nem csinál semmit, ettől viszont nyugtalan lesz és bosszús. Közben persze olyan arcot

szok álnokságán is túltesz

vágok, mint aki nem következtette ki ezt az egészet a tekintetéből. Ártatlan vagyok, mint a ma született bárány.

Amikor nagyanyámék elmennek, anyám persze leszid, amiért elfelejtette kikapcsolni a tévét. Ezen majdnem

felnevetek a szomorú álarcom mögött. Nem lesz egyszerű a felnőttekkel, de legalább még van hat nap szobafogságom.

Ha anyám is úgy akarja – bár fölötte nem nagyon lehet napirendre térni.

VARGA LÁSZLÓ EDGÁR

vargalaszoedgar@gmail.com

• FARKAS ILONA JANKA, 11. OSZTÁLYOS

Végül elkezdem összehallgatni a film foszlányait a beszélgetés foszlányaival, így már sokkal szórakoztatóbb az egész.

Pályázati felhívás középiskolásoknak

A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Újságírás és Digitális Média Intézetének magyar tagozata pályázatot hirdet 12. osztályos középiskolásoknak.

A karantén időszakában megváltozott az életünk: lelassult az idő, otthonainkat csak ritkán hagyhatjuk el, és életünk nagyrészt az online térben zajlik. Mindannyian alkalmazkodtunk valamilyen módon a helyzethez. Az fiatalok online platformok segítségével tanulnak, a laptop vagy számítógép előtt ülve hallgatják az tanórákat, Zoomon találkoznak a barátainkkal, filmet néznek, vagy online társasjátékokat játszanak. Sokan edzőtermet

rendeznek be otthonukban, vagy az erkélyt használják strandolásra.

A pályázat célja, hogy fotókkal és rövid leíró szöveggel megmutassátok, hogyan élitek meg a megváltozott körülményeket, hogyan telnek a napjaitok a kényszerű bezártságban.

A fotókat (pályázatonként 5-6 fotó) és a kb. 2 oldalnyi leírást az info@ujsgiras.ro címre várjuk 2020. június 1-jéig.

A pályamunkákat díjazzuk.

I. díj: 500 lej

II. díj: 200 lej

III. díj: 100 lej

A díjazottak ezenkívül ingyen részt vehetnek az októberi torockói médiatáborunkban.

A legjobb pályamunkákat a BBTE Újságírás Facebook-oldalán tesszük közzé.

Sok sikert kívánunk!

XIII. Kaszás Attila versmondó fesztivál online

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége társszervezőivel együtt rendhagyó módon online hirdeti meg a XIII. Kaszás Attila versmondó fesztivált a Kárpát-medence magyar tanulóinak részére.

Kaszás Attila, a sajnálatosan fiatalon elhunyt felvidéki származású kiváló színművész 2020-ban lenne 60 éves. Az ő emlékének szentelt versmondó fesztivál megrendezésére az eddig megszokott módon nincs lehetőségünk, ezért választottuk az online formát. Ugyanakkor a megmérettetés célja változatlan, bemutatkozási lehetőséget biztosítani a tehetséges versmondó diákok számára, és ráirányítani a figyelmet a klasszikus és egyetemes magyar költészetre.

Három kategóriában várjuk a jelentkezőket:

I. kategória: az alapiskolák 1–4. osztályos tanulói

II. kategória: az alapiskolák 5–9. osztályos tanulói, valamint a nyolcosztályos gimnáziumok 1–4. osztályos tanulói

III. kategória: középiskolák 1–4. osztályos tanulói

A versmondók két videófelvétellel neveznek, egy tetszés szerinti költeménnyel és a kötelezően választott verssel, mely az I. kategória részére: verses mese (részlete), a II–III. kategóriában az egyetemes magyar költészet egy-egy olyan alkotása, mely a hazáról, a szülőföldről, az összetartozásról szól.

Jelentkezni a 2 videófelvétel elküldésével és az online jelentkezési lap kitöltésével lehet. Határidő: 2020. május 30.

A két külön-külön max. 3 perces felvételt az alábbi formátumok egyikében készíthetik el: AVI, MPG, MOV, MP4

vagy WMV és az elektronikus jelentkezési lap kitöltésekor csatolják a nevezésükhöz.

Jelentkezni az alábbi linken lehet: <https://forms.gle/AJoXgyFxSg6EUvxW6>

A jelentkezés sikerességéről visszajelzést küldünk a nevező által megadott értesítési e-mail-címre, ezért kérjük, ügyeljenek az e-mail-címük pontos feltüntetésére! Amennyiben a visszaigazolást nem kapja meg, nevezése rendszerhibába ütközött, és jelentkezését meg kell ismételnie.

A neves magyarországi és hazai színművészekből álló szakmai zsűri az elődöntőben a versenyzőket a beküldött videók alapján korosztályonként minősítő sávokba (arany, ezüst, bronz) sorolja. Minden pályázó névre szóló emléklapot kap.

Az arany sávba besorolt versenyzők a döntőbe jutnak, majd a teljes bírálóbizottság dönt a fődíj és a különdíjak odaítéléséről.

A fődíj a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége és a Kaszás Attila Közhasznú Alapítvány által alapított Kaszás Attila-díj.

Az eredményről a feltüntetett e-mail-címen tájékoztatjuk önöket 2020. június 30-ig.

Kérdéseikkel forduljanak hozzánk az alábbi elérhetőségek valamelyikén:

Novák Monika, novakmonika.szmps@gmail.com

Vörös Mária, voros.maria@gmail.com.